

BELÜGYMINISZTERIUM

**TÁMOGATOTT LAKHATÁS
GYAKRAN ISMÉTELT KÉRDÉSEK
(2. kiadás)**

Jóváhagya:

Csizi Péter
szociális ügyekért felelős helyettes államtitkár

Budapest, 2024. február

Készítette: Területi Szakmatámogatási Hálózat Fogyatékoságügyi, Pszichiátriai és
Addiktológiai Munkacsoportja
Belügyminisztérium Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztálya

Felvezető

A támogatott lakhatás GYIK azzal a céllal készült, hogy segítse az eddigi kérdések megválaszolásával e szolgáltatást nyújtó, illetve kialakító szervezeteket, fenntartókat. A GYIK a jelenleg hatályos szakmai és jogi tartalmakkal adja közre azon kérdéseket – válaszokat, melyek az elmúlt időszakban a Belügyminisztériumhoz, a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézethez, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatósághoz, a Baptista Egyházi Módszertanhoz és a Nemzeti Fogytékosságügyi és Szociálpolitikai Központ és jogelődjeikhez érkeztek.

A GYIK egy kapaszkodó, nem tölti be a módszertani ajánlások szerepét.

1. Alkalmazandó módszertani útmutató:

- *A komplex szükségletfelmérés lefolytatásának igényléséhez szükséges dokumentumok, módszertani útmutatók (2023. március)*
<https://szocialisportal.hu/tajekoztatas-a-komplex-szuksegletfelmeres-lefolytatasahoz-szukseges-nyomtatvanyokrol-es-dokumentacios-mintakrol/>
- *Tervezési segédanyag a kiváltásban részt vevő intézmények részére*
<https://fszk.hu/hir/tervezesi-segedanyag-a-kivaltasban-reszt-vevo-intezmenyek-reszere/>

2. Jelen GYIK-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni az alábbiakat:

- *A támogatott lakhatás működtetésének szakmai ajánlásokkal kiegészített protokollja (2020)*
https://fszk.hu/wp-content/uploads/2019/12/TL-protokoll-kiadvany_2020.pdf
- *Mintaszámítások a támogatott lakhatás térítési díj megállapításával kapcsolatban (2018)*
https://szocialisportal.hu/wp-content/uploads/2018/04/TL_teritesi_dij_szamitas.pdf
- *TL Protokoll gyakran ismételt kérdései*
<https://nfszk.hu/szakmai-tevekenysegek/intezmenyi-ferohely-kivaltas/tars-tl-protokoll/tl-protokoll-gyakran-ismetelt-kerdesek>

3. Jelen GYIK közzétételével hatályát veszti az alábbi dokumentum:

- *A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Módszertani Főosztálya az Emberi Erőforrások Minisztériumának jóváhagyásával összeállított Gyakran Ismételt Kérdések című tájékoztatója a támogatott lakhatáshoz kapcsolódóan (2017.12.22.)*
<https://szocialisportal.hu/gyakran-ismetelt-kerdesek-tamogatott-lakhatas-2017-12-22/>

A GYIK az alábbi kérdéscsoportokkal dolgozik:

- Általános kérdések
- Humánpolitikai kérdések
- Megállapodáshoz kapcsolódó kérdések
- Térítési díj kérdésköre
- Közös költség, belépési hozzájárulás, ellátmány, költőpénz kérdésköre
- Fenntartás és költségek kérdései
- Komplex szükségletfelmérés és szolgáltatási terv, illetve dokumentáció kérdései
- Igénybevétel, együttélés szabályainak kialakítása kérdéskör

Fogalmak, rövidítések

TL- támogatott lakhatás

Jogszabályok rövidítései:

- Szt. – a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény
- Rendelet – a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet
- Mt. – a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
- Végrehajtási kormányrendelet - a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet
- Térítési díj rendelet – a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. évi (II. 17.) Korm. rendelet
- Igénybevételi rendelet – a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet
- Tht. – a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény
- Ptk. – a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény

Általános kérdések

1. *A támogatott lakhatási forma milyen módon felel meg a Magyarország által is ratifikált Fogyatékossgal Élő Személyek Jogairól szőló ENSZ Egyezmény (CRPD; a továbbiakban: Egyezmény) 19. cikkében foglalt jogi követelményrendszernek?*

Az Egyezmény a fogyatékos személyek jogairól szőló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szőló 2007. évi XCII. törvénnyel került kihirdetésre.

Az Egyezménynek az **Önálló életvitel és a közösségbe való befogadás** című 19. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

*„Az Egyezményben részes államok elismerik a **fogyatékossgal élő személyek egyenlő jogát a közösségben való élethez és másokkal egyenlő szabad döntéshez** való jogát; minden szükséges és hatékony intézkedést megtesznek annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élő személyek teljes mértékben élvezhessék e jogukat és a **teljes közösségi befogadást és részvételt**, beleértve a következők biztosítását:*

*a) a fogyatékossgal élő személyeknek **másokkal azonos alapon lehetőségük van lakóhelyüknek és annak megválasztására, hogy hol és kivel élnek együtt, és nem kötelezhetők bizonyos megszabott körülmények között élni;***

*b) a fogyatékossgal élő személyek számára **hozzáférési lehetőséget biztosítanak többféle otthoni, intézményi és egyéb közösségi támogató szolgálathoz, beleértve azt a személyes segítséget, mely a közösségben éléshez és a közösségbe történő beilleszkedéshez, valamint a közösségtől való elszigetelődés és kirekesztődés megelőzése céljából szükséges;***

*c) a mindenki számára nyújtott közösségi szolgáltatások és létesítmények **azonos alapon hozzáférhetők a fogyatékossgal élő személyek számára is, és igényeikhez igazítottak.**”*

A következőkben a támogatott lakhatás hazai szabályozásban az Egyezmény 19. cikkével összhangban álló alapelvek, rendelkezések kerülnek kiemelésre annak érdekében, hogy az abban foglalt elvárások a szolgáltatások működtetése során is érvényre jussanak. Ahogyan arra az Alapvető Jogok Biztosa egy közelmúltban közzétett jelentésében is rámutat, a 19. cikk értelmezéséhez és alkalmazásához az Egyezményben foglalt egyéb elvek is elengedhetetlenek.

Az önálló életvitelhez és a közösségbe való befogadáshoz való jognak csak akkor lehet érvényt szerezni, ha az Egyezményben foglalt minden gazdasági, polgári, társadalmi és kulturális jog teljesül. A közösségbe való befogadás joga a teljes és hatékony társadalmi részvétel és befogadás elvéhez kapcsolódik, amelyet többek között az Egyezmény 3. cikkének c) pontja fogalmaz meg. Ez teljes társadalmi életet és a nyilvánosság számára rendelkezésre álló valamennyi szolgáltatáshoz, valamint a fogyatékossgal élő személyek számára abból a célból rendelkezésre álló támogató szolgáltatásokhoz való hozzáférést foglalja magában, hogy a társadalmi élet minden szférájába teljes mértékben befogadást nyerjenek, és azokban részt vehessenek.

A 19. cikk bevezető rendelkezésében foglaltak érvényesülését előmozdító rendelkezések a támogatott lakhatást érintő hazai szabályozásban

A 19. cikk bevezető rendelkezésében érintett megkülönböztetés-mentességet, a fogyatékossgal élő személyek egyenlő jogát a közösségben való önálló életvitelre az Alaptörvény szerinti alábbi jogok és alapelvek szolgálják különösen: a nemzetközi jogi kötelezettségek és a belső jog összhangja (*Alaptörvény Q) cikk (2)-(3) bekezdés*), az emberi méltósághoz való jog (*Alaptörvény II. cikk*), az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdításának elve (*Alaptörvény XV. cikk (1), (2)-(5) bekezdés*), a fogyatékossgal élők kiemelt védelme (*Alaptörvény XV. cikk (5) bekezdés*).

A másokkal egyenlő szabad döntéshez való jog érvényesülése irányában hat a támogatott döntéshozatal jogintézményének bevezetése (*Ptk. 2:38. §., a támogatott döntéshozatalról szóló 2013. évi CLV. törvény*). A támogatott lakhatás szabályozása az igénybevevők döntéshozatalának támogatására hangsúlyt fektet, biztosítja a döntés szabadságát az egyén elvárásaihoz és igényeihez igazodó lakhatási és támogatási forma megválasztásában, a szolgáltatásban a család és az egyéb támogatók bevonását, természetes és professzionális támogatói hálózat létrehozását, a támogatói háló tagjaival való együttműködést (*Rendelet 110/A. §., 110/D. § (1) bekezdés d) pont, 12/A. § (3) bekezdés f) pont*).

A 19. cikk a) pontjának rendelkezésében foglaltak érvényesülését előmozdító rendelkezések a támogatott lakhatást érintő hazai szabályozásban

A hazai szabályozásban a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) 17. § (1) bekezdésében rögzítésre kerül, hogy a fogyatékos személynek joga van a fogyatékossgának, személyes körülményeinek megfelelő – családi, lakóotthoni, intézményi – lakhatási forma megválasztásához. A fogyatékos személyek számára ápolást-gondozást nyújtó, 50 főnél nagyobb férőhelyszámú szociális intézmények kiváltása törvényi kötelezettség, melyet az Egyezmény 19. cikkében meghatározottak figyelembevételével kell végrehajtani (*Fot. 17. § (1)-(5) bekezdés*). A Szt. 2013. január 1-jével hatályba lépő módosítása fektette le a támogatott lakhatás jogi kereteit. A lakhatási szolgáltatás három formában, legfeljebb 6 fős, illetve legfeljebb 12 fős lakásban, vagy házban, továbbá legfeljebb 50 fő elhelyezésére szolgáló lakások, épületek együttesében biztosítható (kiváltás esetén). A kialakított új támogatott lakhatási férőhelyek számával megegyező mértékben, országos szinten az 50 fő feletti tartós ápolást, gondozást nyújtó intézmények férőhelyszámát 2025. december 31-ig csökkenteni kell (*Szt. 66/A. § (4)-(5) bekezdés*). A támogatott lakhatásra jogosultság független az igénybevevő állapotának súlyosságától, a szolgáltatást kiskorú személyek is igénybe vehetik (*Szt. 75. § (7a) bekezdés*), és az igénybevevő gyermeke is ellátható (*Szt. 75. § (1a) bekezdés*). Az engedélyezett férőhelyszámon felül biztosíthatja az ellátást igénybevevőről gondoskodó szülő, egyéb hozzátartozó elhelyezését is (*Rendelet 110/A. § (2) bekezdés*).

A támogatott lakhatás szabályozása deklarálja a döntés szabadságát az egyén elvárásaihoz és igényeihez igazodó lakhatási és támogatási forma megválasztásában (*Rendelet 110/A. § (1) bekezdés b) pont*). Ha a fenntartó több helyszínen biztosít lakhatási szolgáltatást, az ellátást igénybe vevőnek a lakások megtekintését és a további ott lakók megismerését követően fel

kell ajánlani a választás lehetőségét (*Rendelet 110/F. § (3) bekezdés*). Az igénybevevőnek lehetősége van arra, hogy a megállapodás megkötése előtt harminc napot a támogatott lakhatásban töltsön a lakótársak és az életkörülmények megismerése céljából (*Igénybevételi rendelet 17. § (1)-(3) bekezdés*). A megállapodás megkötéséhez az ellátást igénylő személy személyes jognyilatkozata szükséges, garanciális törvényi kötelezettség, hogy amennyiben az igénylő cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alatt áll, a megállapodás megkötését megelőzően meg kell hallgatni, és véleményét a lehető legteljesebb mértékben figyelembe kell venni (*Szt. 94/C. § (2a) bekezdés*). Az igénybevevő jogosult a megállapodást indoklás nélkül felmondani (*Szt. 101. § (1) bekezdés a) pont*).

A támogatott lakhatásban az igénybevevő egyéni szolgáltatási terve a jogszabály szerinti komplex szükségletfelmérés eredményén és tartalmán alapul (*Rendelet 12/A. § (2) bekezdés, 110/B. §, 110/C. §*). A komplex szükségletfelmérés módszertana a fogyatékos emberek ellátásában a hagyományos medikális eredetű megközelítés helyett a szociális vagy közösségi ellátás irányába történő elmozdulást tükrözi, a fogyatékos megközelítésében az Egyezmény fogyatékos fogalma meghatározásának megfelelően társadalmi modellre épít, mely az orvosi modellel szemben az egyént helyezi a középpontba és elismeri az egyén jogát és igényét az élete alakításában (*A komplex szükségletfelmérés lefolytatásának igényléséhez szükséges dokumentumok, módszertani útmutatók 6. old.*). A támogatott lakhatás megjelenése a szociális szolgáltatási rendszerben fontos lépésnek tekinthető ezen az úton, szolgáltatásaival és szemléletével lehetőséget teremt arra, hogy a szolgáltató a szolgáltatás igénybevevőjének valós szükségleteihez igazított szolgáltatási portfóliót alakíthasson ki (*A komplex szükségletfelmérés lefolytatásának igényléséhez szükséges dokumentumok, módszertani útmutatók 7. old.*) Amennyiben az ellátást igénybevevő a komplex szükségletfelmérés eredményével nem ért egyet, azt kérelme alapján meg kell ismételni (*Rendelet 110/B. § (4) bekezdés*). A jogszabály lehetőséget biztosít arra, hogy a komplex szükségletfelmérés eredménye más fenntartó által biztosított támogatott lakhatás igénybevételekor is felhasználható érvényességi időtartamon belül (*Rendelet 110/B. § (6) bekezdés*).

Az együttélés szabályait az egyéni szükségletek és igények figyelembevételével a fenntartó a lakókkal közösen alakítja ki (*Rendelet 5. § (4) bekezdés b) pont*). Különösen fontos, hogy az együttélés szabályai a mindennapi együttélés kérdéseiben úgy kerüljenek kialakításra, hogy az megfelelő konszenzuson nyugvó kereteket adjon a lakók önálló életvitele kialakításának és fenntartásának, és tartsa tiszteletben a lakók egyéni igényeit, szükségleteit, napirendjét, egyéni életmódját és életstílusát. Ebben a dokumentumban lehetséges több olyan területre kitérni, amit jogszabály nem, vagy csak igen korlátozottan szabályoz kötelező módon, ez lehetőséget ad az igénybevevőknek önrendelkezésük gyakorlására (*TL protokoll 2020, 66. old.*);

A 19. cikk b) pontjának rendelkezésében foglaltak érvényesülését előmozdító rendelkezések a támogatott lakhatást érintő hazai szabályozásban

A 15/2015. (IV. 7.) OGY határozattal elfogadott Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025.) – amely bevezető rendelkezéseiben az Egyezményben foglaltak figyelembevételét deklarálja – kiemelt célkitűzése a családban élő fogyatékos emberek segítése közösségi alapú szolgáltatásokkal, szociális alapszolgáltatásokkal és magas minőségű lakhatási szolgáltatásokkal, hogy lakóhelyükön – kényszerű költözködések nélkül – élhessék az

életüket (I. 4. pont). Az Országos Fogyatékosügyi Program III. 7.2. Lakhatás alpontja alapján a fogyatékos személyek lakhatásával kapcsolatos döntések és programok tervezése és végrehajtása során különös súllyal kell figyelembe venni az önrendelkezés és a társadalmi integráció alapelvét.

A támogatott lakhatás szabályozása az alábbiak szerint biztosítja a fogyatékossgal élő személyek jogát a szolgáltatások és a szolgáltatók egyéni követelményeik és személyes preferenciáik szerint történő megválasztásához, az egyénre szabott támogatás rugalmasságát ahhoz, hogy a „felhasználók” igényeihez igazodjon, és ez ne fordítva történjen (CRPD Bizottság Általános észrevétel a 19. cikkről 5. számú kommentár, D. 19. cikk, b) pont 28.):

- A komplex szükségletfelmérést célcsoport-specifikus, fogyatékossgal esetén fogyatékossg-specifikus módszerekkel, felmérő eszközökkel kell elvégezni. (Rendelet 110/C. §).
- A támogatott lakhatást az egyén szükségleteihez illeszkedő módon, személyközpontú, egyénre szabott szolgáltatások, támogatások, programok nyújtásával kell biztosítani. Biztosítani kell a döntés szabadságát az egyén elvárásaihoz és igényeihez igazodó lakhatási és támogatási forma megválasztásában (Rendelet 110/A. §).
- A támogatott lakhatás során biztosítani kell a lakóhelyi és – a távmunka kivételével – a munkahelyi feladatok, valamint a szabadidő eltöltésének szétválasztását; a foglalkoztatást, abban az esetben, ha a komplex szükségletfelmérés eredményének megfelelő foglalkoztatási lehetőség rendelkezésre áll; a segítségnyújtást a kulturális és szabadidős tevékenységek szervezésében, társas kapcsolatok fenntartásában; a lehetőséget az ellátást igénybevevő életkörülményeivel kapcsolatos problémák önálló megoldására, szükség esetén segítséget a döntések meghozatalához; az ellátást igénybevevő szükségletei szerinti szolgáltatások elérhetőségének megkönnyítését, ide értve az önálló életvitel kialakítását segítő képzésekhez, programokhoz való hozzáférést (Rendelet 110/D. § (1) bekezdés).
- A támogatott lakhatás a lakhatási szolgáltatás és az esetvitel mellett biztosítja a komplex szükségletfelmérés szerinti szolgáltatási elemeket - felügyelet, étkeztetés, gondozás, készségfejlesztés, tanácsadás, pedagógiai segítségnyújtás, gyógypedagógiai segítségnyújtás, szállítás és háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás -, valamint a társadalmi életben való részvételt segítő más szolgáltatásokat is biztosítja (Szt. 75. § (1) bekezdés). A társadalmi életben való részvétel segítése érdekében az ellátotti csoport társadalmi érdekképviselőjét biztosító szervezet, illetve az általa javasolt tapasztalati szakértő a szolgáltatást nyújtóval együttműködhet (Rendelet 110/H. §). Az igénybevevő számára az egyes szolgáltatási elemeket többféle módon – a támogatott lakhatás részeként; a jogszabályban meghatározott alapszolgáltatások (nappali ellátás, támogató szolgáltatás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, stb.) útján; vagy a szolgáltatási elemekre kiterjedő tevékenységi köre szerinti működési feltételeknek megfelelő külső szervezet útján lehet biztosítani (Szt. 75. § (2) bekezdés).

A hozzáférés növelését segítik az állami támogatással kapcsolatos intézkedések is. Az Szt. szabályozása alapján bármely fenntartó típus (állami, önkormányzati, egyházi, civil fenntartó) hozhat létre támogatott lakhatás szolgáltatást, és ahhoz kapcsolódóan költségvetési támogatásra jogosult a finanszírozási rendszerbe való befogadásra irányuló külön eljárás

nélkül. A fogyatékos személyek támogatott lakhatásával párhuzamosan ugyanazon személy után igénybe vehető a támogatás, aki fogyatékos személyek nappali ellátását, szociális étkeztetést, támogató szolgáltatást vesz igénybe, és feloldásra került a pszichiátriai betegek támogatott lakhatásának a közösségi ellátással és a pszichiátriai betegek nappali ellátásával való „ütközése” is, lehetővé téve, hogy az érintettek szélesebb körben férjenek hozzá az alapszolgáltatásokhoz a támogatott lakhatás mellett. 2020. január 1-jétől a költségvetési törvény a támogatási szükséglet alapján differenciált támogatásként többlettámogatást biztosít azon támogatott lakhatást igénybevevők esetében, akik a komplex szükségletfelmérésük alapján fokozott vagy magas gondozási szükséglettel rendelkeznek, annak érdekében, hogy a finanszírozás a valós támogatási igényekhez igazodjon. A szükségleteket figyelembe vevő, magasabb intenzitású támogatás a 2023. évtől az autista személyek esetében is bevezetésre került.

A másoktól való elszigetelődés és a közösségen belüli szegregáció megakadályozását szolgálják azon jogszabályi rendelkezések, melyek értelmében lakhatási szolgáltatások másik lakhatási szolgáltatásokkal szomszédos földrészleteken nem biztosíthatók. Ha a lakhatási szolgáltatást társasházban nyújtják, a lakhatási szolgáltatás céljára szolgáló lakások száma nem haladhatja meg a társasházban lévő összes lakás egyharmadát, és nem alakítható ki olyan építményszint, ahol valamennyi lakásban támogatott lakhatást nyújtanak. Lakhatási szolgáltatással összefüggő, komplex szükségletfelmérés szerinti szolgáltatásokat olyan módon kell biztosítani, hogy az érintett ingatlanok egymástól elkülönült földrészleten helyezkedjenek el *(Rendelet 110/F. § (1)-(2a) bekezdés)*.

A 19. cikk c) pontjának rendelkezésében foglaltak érvényesülését előmozdító rendelkezések a támogatott lakhatást érintő hazai szabályozásban

A cikk e szakaszában említett szolgáltatások és létesítmények nem a fogyatékos-sággal összefüggő konkrét támogatási szolgáltatások és létesítmények, hanem ezek a közösség teljes lakossága számára rendelkezésre állnak. Ezek sokféle szolgáltatást felölelnek, többek között a lakhatást, a közkönyvtárakat, a kórházakat, az iskolákat, a közlekedést, az üzleteket, a piacokat, a múzeumokat, az internetet, a közösségi médiát és hasonló létesítményeket, szolgáltatásokat. Ezeknek a közösségen belül minden fogyatékos-sággal élő személy rendelkezésére kell állniuk, számukra egyetemesen akadálymentesnek, elfogadhatónak és adaptálhatónak kell lenniük. *(CRPD Bizottság Általános észrevétel a 19. cikkről 5. számú kommentár, E. 19. cikk, c) pont 32.)*

A Fot. alapján a fogyatékos személy számára – figyelembe véve a különböző fogyatékos-sági csoportok eltérő speciális szükségleteit – biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatások engedélyezésére vonatkozó külön jogszabályok szerinti hatósági eljárás során az egyenlő esélyű hozzáférés szempontjának érvényesülését biztosítani kell *(Fot. 7/A. § (1) bekezdés, 4. § g)-h) pont)*. Az egyenlő bánásmód követelményét állami, önkormányzati szervezetek, közszolgáltatást végző szervezetek és a jogszabályban meghatározott további szervezetek jogviszonyaik létesítése során,

jogviszonyaikban, eljárásaik és intézkedéseik során kötelesek megtartani *(Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 4. §).*

A támogatott lakhatás során biztosítani kell

- a társadalmi életben való részvételt segítő más szolgáltatások igénybevételében való segítségnyújtást *(Szt. 75. § (1) bekezdés c) pont);*
- lakhatás és a mindennapi életvitelhez nyújtott támogatás elválasztását *(Rendelet 110/A. § (1) bekezdés c) pont);*
- az ellátást igénybevevő szükségletei szerinti szolgáltatások elérhetőségének megkönnyítését, ideértve az önálló életvitel kialakítását segítő képzésekhez, programokhoz való hozzáférést *(Rendelet 110/D. § (1) bekezdés e) pont);*
- az építéshatósági követelményeknek (ideértve az akadálymentesítést) történő megfelelést *(Rendelet 4. § (1) bekezdés, 15. § (1) bekezdés bc) pont);*
- lakhatást biztosító ingatlanok esetében az igénybevevő fogyatékosági típusának megfelelő speciális szükségletekhez igazodó akadálymentes használatot, állapotváltozás esetén a változáshoz igazodó akadálymentesítésről gondoskodni kell *(Rendelet 110/E. § (2) bekezdés).*

2. A támogatott lakhatás szolgáltatás intézmény vagy nem intézmény kategóriába tartozik?

Válasz:

A támogatott lakhatással kapcsolatban többször elhangzik az „intézménytelenítés” kifejezés. Szakmai, filozófiai szempontból ezt arra értelmezzük, hogy a szemléletváltás irányuljon a zárt „intézeti lét” megszüntetésére, és a fókuszba az önrendelkezésen alapuló, személyre szabott, az egyéni szükségletekre épülő, közösségbe integrált szolgáltatásnyújtás kerüljön.

Jogi szempontból amennyiben a szolgáltatás a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzésre kerül, akkor engedélyessé válik, és az Szt. 4. § (1) bekezdés h) pontja értelmében a támogatott lakhatást nyújtó szervezet fogalmilag szociális intézmény.

3. Támogatott lakhatás szolgáltatás esetén mikor szükséges a tartós bentlakásos intézményekre vonatkozó rendelkezéseket alkalmazni?

Válasz:

Az Szt. rendelkezik arról, hogy a támogatott lakhatás biztosítása során mikor szükséges a bentlakásos intézményekre vonatkozó szabályokat és mikor a tartós bentlakásos intézményekre vonatkozó rendelkezéseket alkalmazni.

A támogatott lakhatás személyes gondoskodást nyújtó szakosított ellátás [Szt. 57. § (2) bekezdés e) pontja], a működését meghatározó főbb szabályokat az Szt. 75. §-a rögzíti. Az Szt. 75. § (9) bekezdése kimondja, hogy a 75. §-ban megfogalmazott speciális működési

szabályokon túl egyebekben a bentlakásos intézményekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy:

- a központi költségvetésből biztosított támogatás igénybevételéhez nem szükséges a finanszírozási rendszerbe történő befogadási eljárás lefolytatása,
- az Szt.-ben meghatározott intézménytípusok által biztosított szolgáltatások szervezeti formájára vonatkozó előírást nem kell alkalmazni,
- a TL igénybevételét, az intézményi jogviszony keletkezését bíróság végzése, bírói ítélet vagy gyámhatósági határozat (együtt: beutaló határozat) nem írhatja elő,
- korlátozó intézkedést nem lehet alkalmazni TL-ben,
- nem kell házirendet készíteni,
- nem kell érdekképviselői fórumot létrehozni, továbbá az ellátotti önkormányzat létrehozására, működtetésére vonatkozó szabályokat sem kell alkalmazni.

Fentiek alapján a TL működtetése során a szociális intézményekre vonatkozó szabályokat többségükben alkalmazni kell.

4. Mit jelent a lakhatás és a mindennapi életvitel támogatásának különválasztása e szolgáltatásban?

Válasz:

A támogatott lakhatás működtetésének egyik szakmai alapelve, hogy a lakhatás és az önálló életvitelhez szükséges mindennapos támogatás fizikailag különválnak, más-más helyszínen történik, ezzel is erősítve a helyi közösségi életben való önálló részvételt. Ahelyett, hogy az érintettek kész „csomagban”, teljes körű ellátást kapnának a bentlakásos ellátást biztosító intézményi jogviszony fennállása alatt, a támogatott lakhatásban a fennálló szükségletnek megfelelően, a támogatott életvitelhez kapcsolódó szolgáltatások a lakhatás és a segítői szolgáltatás(ok) különböző formáinak rugalmas kombinációját alkotják (Forrás: Kinsella: A támogatott életvitel alapelvei). Ez azt jelenti, hogy a komplex szükségletfelmérés során, az igénybevételre javasolt szolgáltatási elemekhez tartozó segítségnyújtást, támogatást elsősorban nem a lakóhelyén (a lakhatási szolgáltatás helyszínén) kapja meg az igénybevevő. A támogatott lakhatás szolgáltatási palettájához tartozó szolgáltatási elemeket az igénybevevő a szolgáltatások tartalmától (a szolgáltatási elemekhez tartozó tevékenységek tartalmától) függően más-más helyszíneken fogja igénybe venni, úgy ahogy minden más ember tenné azt a mindennapi élet során.

5. Milyen kötelező szabályzatokkal szükséges a támogatott lakhatásnak rendelkeznie?

Válasz:

A Rendelet meghatározza a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények általános működési feltételeit, azonban a TL vonatkozásában speciális előírásokat tartalmaz [Rendelet 5. § (4) bekezdés], mely szerint a TL-nek az alábbi dokumentumokkal kell rendelkeznie:

A) Alapdokumentumok:

- szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzés (működési engedéllyel és tanúsítvány elnevezésű hatósági igazolvány),
- költségvetési szerv esetében alapító okirat,
- szervezeti és működési szabályzat,
- szakmai program,
- foglalkoztatottak munkaköri leírása,
- az együttélés szabályai, amelyet az egyéni szükségletek és igények figyelembevétele mellett a lakókkal közösen alakít ki, és amelyben meg kell határozni:
 - az együttélés szabályait,
 - a háztartással kapcsolatos feladatok megosztását,
 - a konfliktuskezelés módját, eredménytelensége esetére az azokról való döntés eljárását,
 - az ellátást igénybevevő jogainak sérelme esetén alkalmazandó jelzőrendszer szabályait,
 - az intézményi jogviszony megszűnésének szabályait,
 - a befizetett belépési hozzájárulás időarányos visszafizetésének módját és részletes szabályait.

B) Kötelező szabályzatok:

A kötelező szabályzatok köre attól függ, hogy a TL milyen lakhatási szolgáltatás keretében alakítja ki a működését.

- A lakások vagy épületek együttesében működtetett, legfeljebb 50 fő elhelyezését biztosító TL-nek [Szt. 75. § (5) bekezdés c) pontja] rendelkeznie kell a Rendelet 1. számú melléklet II. és III. pontjában meghatározott szabályzatokkal:
 - II. Gazdasági szabályzatok
 - 1. számviteli szabályzat
 - 2. pénzkezelési szabályzat
 - 3. anyaggazdálkodási, leltár és selejtezési szabályzat
 - 4. vagyonvédelmi szabályzat
 - III. Műszaki ellátási szabályzatok
 - 1. munkavédelmi szabályzat
 - 2. tűzvédelmi szabályzat
 - 3. gépjármű használati szabályzat (amennyiben releváns)
- Bármely típusú lakhatási szolgáltatás keretében működtetett TL esetén, amennyiben a TL a Szt. 75. § (1) bekezdés b-d) pontja szerinti szolgáltatásokat (esetvitel, közszolgáltatások, társadalmi életben való részvétel segítése, szolgáltatási elemek biztosítása) nyújtja, úgy rendelkeznie kell iratkezelési szabályzattal, továbbá valamennyi gazdasági és műszaki ellátási szabályzattal (gépjármű használati szabályzattal akkor, ha van gépjárműve) is rendelkeznie kell.

C) Egyéb dokumentumok:

- A szolgáltatás körében okozott kár megtérítésére vonatkozó érvényes felelősségbiztosítási szerződés.

6. *Mi volt a TL társasházban történő kialakítására vonatkozó célrendszer?*

Válasz:

A Rendelet 110/F. § (2a) bekezdése értelmében: *“Ha a lakhatási szolgáltatást társasházban nyújtják, a lakhatási szolgáltatás céljára szolgáló lakások száma nem haladhatja meg a társasházban lévő összes lakás egyharmadát, és nem alakítható ki olyan építményszint, ahol valamennyi lakásban támogatott lakhatást nyújtanak.”*

A rendelkezés célja, hogy a fogyatékossgal élő személyek számára az önálló életvitel lehetőségének megteremtésével segítse a közösségbe való befogadásukat, és ne legyen szegregáció az által, hogy a társasházakban a TL lakások úgy kerülnek kialakításra – építéssel, vásárlással vagy bérlettel –, hogy az igénybevevők a társasházi lakóközösség többi tagjától elkülönítetten, elszigetelt módon élnek mindennapjaikat.

Fentiek miatt született az az előírás, hogy amennyiben a lakhatási szolgáltatást társasházban nyújtják, a lakhatási szolgáltatás céljára szolgáló lakások száma nem haladhatja meg a társasházban lévő összes lakás egyharmadát, és nem alakítható ki olyan építményszint, ahol valamennyi lakásban támogatott lakhatást nyújtanak. Fontos, hogy lakhatásra nem alkalmas helyiség lakhatási célokra nem kerülhet kialakításra. A társasházban megvalósuló lakhatási szolgáltatás az igénybevevő jogainak, érdekeinek és az önálló életvitel lehetőségének a megteremtését kell, hogy támogassa.

A támogatott lakhatás kialakítása esetében az elsődleges cél az igénybevevő személyek igényeikhez való igazodás, valamint a másokkal való közösségi élet és a közösség általi befogadás együttes megvalósulása, vagyis a személyre szabott lakhatás kialakításának támogatása és nem az épülethez igazított lakhatási forma megtalálása.

7. *A szolgáltatási elemek nyújtásánál problémát jelent a „másik földrészlet” fogalma. Lehet-e a lakáson nyújtani a szolgáltatási elemeket?*

Válasz:

A Rendelet 110/F. § (1)-(2) bekezdése értelmében az Szt. 75. § (1) bekezdés a) pontja szerinti lakhatási szolgáltatással összefüggő, az Szt. 75. § (1) bekezdés b)-d) pontjában meghatározott szolgáltatásokat olyan módon kell biztosítani, hogy az érintett ingatlanok egymástól elkülönült földrészleten helyezkedjenek el. Az Szt. 75. § (1) bekezdése szerinti lakhatási szolgáltatások másik, Szt. 75. § (5) bekezdése szerinti lakhatási szolgáltatásokkal szomszédos földrészleteken nem biztosíthatók, kivéve az olyan lakhatási formákat, amelyek 2012. december 31-én működési engedéllyel rendelkező lakóotthon elhelyezését szolgáló ingatlanon jöttek létre.

A támogatott lakhatás alapelve, hogy a napközbeni tartózkodás - néhány egyedi esetet (pl. akut betegség vagy távmunkavégzés, illetve szabadság) leszámítva - elkülönül a lakóhelytől, ezzel is erősítve az önálló életvitel és a helyi közösségi életben való önálló részvételt. A szolgáltatás során biztosítani kell a lakóhelyi és - a távmunka kivételével - a munkahelyi feladatok, valamint a szabadidő eltöltésének szétválasztását. Ugyanakkor egyes szolgáltatási elemek természetéből fakadóan lehetséges a lakáson való szolgáltatásnyújtás, pl. háztartási vagy háztartást pótló segítségnyújtás esetében.

8. *A TL szakmai programjában a szolgáltatási elemekre vonatkozó együttműködést más szolgáltatóval részletezni szükséges-e?*

Válasz:

A Szakmai Programban annak kell szerepelnie, ki milyen szolgáltatási elemet biztosít, s annak mi a tartalma, kerete.

9. *Amennyiben a komplex szükségletfelmérés előírja az étkezés biztosítását, de az igénybevevő nem szeretné a TL által nyújtott étkeztetést igénybe venni, akkor kötelezhető-e erre?*

Válasz:

Nem. A szolgáltatás igénybevételére senkit nem lehet kötelezni. A TL-ben a komplex szükségletfelmérés és a szolgáltatási terv határozza meg, hogy az igénybevevő támogatását mely szolgáltatási elemek alkalmazásával lehet biztosítani. Az Szt. 75. § (1) bekezdés d) pontja azt is meghatározza, hogy az adott szolgáltatási elemet csak az arra vonatkozó igény esetén kell biztosítani a kliens számára: „*az ellátott komplex szükségletfelmérése alapján, erre vonatkozó igény esetén*”. Fentiek alapján életszerű az az eset, hogy a komplex szükségletfelmérés meghatározza az étkeztetést, azonban az igénybevevő nem kívánja azt igénybe venni, mert más módon, pl. munkahelyi étkeztetés igénybevételével kívánja saját étkezését megoldani. Az igénybevevő tehát dönthet a számára legmegfelelőbb módon, vagyis hogy igénybe kívánja venni az étkezést, és dönthet úgy is, hogy nem vagy részben veszi igénybe az étkezést, ami támogathatja az önálló életvitel kialakítását. A megállapodásban lehetőség van annak tisztázására, hogy a biztosított étkeztetés hogyan, milyen módon, milyen gyakorisággal történjen. Amennyiben a megállapodás a teljes körű étkeztetés biztosításáról szól, s időközben az igénybevevő mégsem szeretné ily módon igénybe venni, akkor a megállapodás módosítására kell sort keríteni.

10. *Amennyiben a szállítási szolgáltatás vonatkozásában a TL és a település sem rendelkezik támogató szolgálattal, valamint a tömegközlekedés sem alkalmas arra, hogy a munkavállalással érintett igénybevevők önállóan, segítség nélkül tudják megoldani a napi munkába járást, ügyintézkést, a TL köteles-e biztosítani a munkába járáshoz szükséges feltételeket az igénybevevők esetében?*

Válasz:

Igen, a TL fenntartója köteles megoldani azon igénybevevők szállítását, akiknek ez a szolgáltatási elem nyújtandó a komplex szükségletfelmérésük alapján. Ez történhet másik fenntartóval a támogató szolgáltatásának vagy a falugondnoki szolgáltatásának igénybevételére kötött együttműködési megállapodással, vagy szállítási tevékenységet végző más szervezettel történő együttműködés alapján. Ha egyik sem megoldható, akkor a TL saját maga kell, hogy szállítási szolgáltatást biztosítson.

11. Szükséges-e biztosítani alapgyógyszerkészletet? Ki viseli a gyógyszerek és a gyógyászati segédeszközök költségeit?

Válasz:

A Rendelet 110/I. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a legfeljebb hat fő számára kialakított lakásban vagy házban, vagy a hét-tizenkét fő számára kialakított lakásban vagy házban [Szt. 75. § (5) bekezdés a) és b) pontja] biztosított támogatott lakhatásban az igénybevevő szakorvosi, illetve sürgősségi ellátáshoz való hozzájutásáról, a kórházi kezeléséhez való hozzájutásáról és a gyógyászati segédeszközök biztosításáról kell gondoskodni.

A gyógyszerek és a gyógyászati segédeszközök költségeit az igénybevevő viseli. Amennyiben ezek költségeinek viselésére az igénybevevő jövedelmi helyzete alapján nem képes, azt az intézmény viseli.

A TL-ben nem kell alapgyógyszerkészletet biztosítani. Természetesen mindenkinek szüksége lehet eseti gyógyszerekre, így megoldás lehet, hogy minden lakó egyénileg rendelkezik a saját rendszeresen szedett gyógyszerein kívül a számára szükséges, esetileg használt fájdalomcsillapítóval, görcsoldóval, lázcsillapítóval, sebtapasszal. Amennyiben ennek önálló kezelését a komplex szükségletfelmérés alapján biztonsággal nem tudja végezni az igénybevevő, akkor biztosítani kell e gyógyszerek biztonságos őrzését a szolgáltatást igénybevevő rendszeres gyógyszereivel együtt, illetve a szükségletfelmérésben meghatározott támogatást kell nyújtani számára a gyógyszereszedéshez. Másik megoldás lehet egy közös gyógyszerkészlet kialakítása is.

Fentiektől eltérően az 50 fő elhelyezését szolgáló TL-ben [Szt. 75. § (5) bekezdés c) pontja] a bentlakásos intézményekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, tehát ebben az esetben szükséges az alapgyógyszerkészlet biztosítása, és az ehhez kapcsolódó szabályok betartása.

12. Gyógyszer beszerzés, egészségügyi ellátás önálló beszerzésnek minősül? Önálló számlán kerül elszámolásra a gyógyszerköltség az igénybevevő felé?

Válasz:

A gyógyszerek és a gyógyászati segédeszközök költsége az igénybevevőt terheli, ezért az erről szóló számlát is az igénybevevő nevére kell kiállítani. Amennyiben az igénybevevő nem tudja a költségeket fizetni, és a TL a költségviselő fél, úgy a TL nevére kell a számlát kiállítani.

13. Szakápolási feladatok ellátása hogyan szervezhető meg, illetve a támogatott lakhatásban milyen egészségügyi ellátásról, kezeléshez való hozzájárulásról kell gondoskodni? Az igénybevevő akut ápolási igénye esetén, milyen szakemberrel lehet megoldani az ápolási igényt?

Válasz:

A támogatott lakhatás kötelezettsége az egészségügyi ellátáshoz való hozzájárítás biztosítása. Szakápolás igénybevételére az egyik megoldás a területen elérhető, minden állampolgár számára biztosított egészségügyi alap-, és szakellátások igénybevétele. Az otthoni szakápolás a biztosított otthonában vagy tartózkodási helyén, kezelőorvosának rendelésére, szakképzett ápoló által végzett tevékenység. Ha otthoni szakápolásra van szükség, akkor a kezelőorvos rendelésére igénybe lehet venni a kijelölt egészségügyi szolgáltatótól a szolgáltatást.

Szakápolást kizárólag egészségügyi tevékenység végzésére szóló működési engedély birtokában lehet végezni. Az is megoldás lehet szakápolási igény esetén, ha a támogatott lakhatás szolgáltatója otthoni szakápolásra szóló engedélyt szerez. Ez utóbbit abban az esetben célszerű megtenni, ha a szakápolási igény hosszútávon jelentkezik, és nem csak eseti jelleggel, például egy műtéti beavatkozás után van rá szükség.

14. A támogatott lakhatást biztosító ingatlan telephely vagy lakóház/lakcím fogalomkörbe tartozik?

Válasz:

A támogatott lakhatás kivételt képez a szociális szolgáltatások körében abban a tekintetben, hogy a szolgáltatás két fő részből áll, melyek egymástól el nem választhatóak, önállóan nem értelmezhetőek. A TL szolgáltatás kötelező része a lakhatási szolgáltatás és ehhez kapcsolódnak – az egyéni igényeknek megfelelő – szolgáltatási elemek. A szolgáltatói nyilvántartásba a támogatott lakhatás, mint szolgáltatás kerül bejegyzésre egy engedélyeshez, melyhez kapcsolódik egy vagy több lakhatási szolgáltatást nyújtó cím is, melyek nem tekinthetőek önálló engedélyesnek. A lakhatási szolgáltatáson kívüli szolgáltatási elemek nyújtása alapesetben helyrajzi szám alapján elválik a lakhatási címtől.

15. Milyen szakkérdéseket és hol kell vizsgálni a támogatott lakhatás szolgáltatói nyilvántartásba való bejegyzésekor?

Válasz:

A szolgáltatásnak meg kell felelnie a Rendelet 15. § (1) bekezdés c) pontja szerinti nem ágazatinak minősülő feltételeknek is az alábbiak szerint.

- Olyan ingatlan esetében, amelyben a meleg étkeztetést az engedélyes maga nyújtja, az élelmiszer-higiéncia és élelmiszer-biztonság jogszabályi követelményeknek.
- A legalább tizenkettő, de legfeljebb ötven fő elhelyezését biztosító ingatlan esetében, valamint olyan ingatlan esetében, amelyben az Szt. 75. § (1) bekezdés d) pontja szerinti szolgáltatásokat az engedélyes maga nyújtja, az ellátás helyére vonatkozó közegészségügyi, az ivóvíz-minőségi, a hulladékkal és nem közművel összegyűjtött

háztartási szennyvízzel kapcsolatos közegészségügyi, járványügyi vonatkozású követelmények, valamint a kémiai biztonságra és a dohányzóhelyek kijelölésére vonatkozó jogszabályi előírásoknak.

- A legalább tizenkettő, de legfeljebb ötven fő elhelyezését biztosító ingatlan esetében, valamint olyan ingatlan esetében, amelyben az Szt. 75. § (1) bekezdés d) pontja szerinti szolgáltatásokat az engedélyes maga nyújtja, - eltekintve a Rendeletben meghatározott néhány kivételtől - az ellátás helyére vonatkozó építéshatósági követelményeknek, ide értve az akadálymentesítést is.

Fentiek értelmében tehát az élelmiszer-higiéncia és élelmiszer-biztonság követelményeinek ott kell megfelelni, ahol főző-, vagy tálalókonyha van. A közegészségügyi, ivóvízminőségi, stb. követelményeknek a legalább tizenkettő, de legfeljebb ötven fő elhelyezését biztosító ingatlan esetében, egyéb esetben csak az ellátási helyen kell megfelelni, pl. ahol a felügyeletet biztosítja a TL (nappali intézmény), a lakásokban nem.

E követelmények teljesülését a fővárosi/vármegyei kormányhivatalok vizsgálják.

A katasztrófavédelmi szerv szakhatóságként történő kirendelése az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. melléklet 15. Szociális ügyek 2. sorában foglaltakon alapul, mely szerint támogatott lakhatás esetén az ellátás helyére vonatkozóan a létesítési, használati és üzemeltetési feltételeket a legalább tizenkettő, de legfeljebb ötven fő elhelyezését biztosító ingatlan esetében, és abban az esetben kell vizsgálni, ha az engedélyes az Szt. 75. § (1) bekezdés d) pontja szerinti szolgáltatásokat maga nyújtja. Ez esetben is a legalább tizenkettő, de legfeljebb ötven fő elhelyezését biztosító ingatlan esetében, egyéb esetben az ellátási helyen vizsgálandók a feltételek, a lakásokban nem.

16. Az akadálymentesség követelményét hogyan kell értelmezni? Meg kell-e keresni az építésügyi hatóságot a lakások engedélyeztetése során?

Válasz:

A legalább tizenkettő, de legfeljebb ötven fő elhelyezését biztosító ingatlan esetében, valamint olyan ingatlan esetében, amelyben az Szt. 75. § (1) bekezdés d) pontja szerinti szolgáltatásokat az engedélyes maga nyújtja, az ellátás helyére vonatkozó építéshatósági követelményeknek, ide értve az akadálymentesítést is, meg kell felelni.

A támogatott lakhatás kialakítására az a lakás alkalmas, amely biztosítja a támogatott lakhatást nyújtó ingatlanok esetében az igénybevevő fogyatékosági típusának megfelelő speciális szükségletekhez igazodóan az akadálymentes használatot, amit az igénybevevő állapotának változása esetén a változáshoz szükséges igazítani és szükséges annak megfelelően az akadálymentesítésről is gondoskodni. E feltétel teljesülését a működést engedélyező szervnek – az illetékes vármegyei kormányhivatalnak – helyszíni szemle során kell vizsgálnia.

A Rendelet 4. § (1) bekezdése, valamint a 110/E. §-a szerinti tárgyi feltételeket, továbbá azt, hogy a célcsoportnak megfelelő-e a lakás, a kormányhivatalnak vizsgálnia kell.

A Rendelettel a cél egy rugalmas szabályozás létrehozása volt, azonban a szolgáltatóknak figyelemmel kell lenniük az OTÉK előírásaira is, amennyiben pl. akadálymentes mosdó, valamint rámpa kerül kialakításra, azt az építéshatósági követelményeknek megfelelően kell megvalósítani, és arra az OTÉK szabványai az irányadók.

17. TL esetében a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatásra való jogosultságnak feltétele a befogadás?

Válasz:

Az Szt. 58/A. § (2b) bekezdés e) pontja értelmében a támogatott lakhatás nem befogadás köteles szolgáltatási forma. A szolgáltatói nyilvántartásba vételről szóló döntés véglegessé válásával a fenntartó a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatásra jogosult. A központi költségvetésből biztosított támogatás igénybevételére irányuló igényt a Magyar Államkincstár felé kell jeleznie a fenntartónak.

18. Lehet-e abban az ingatlanban más ellátást engedélyezni, ahol TL került engedélyezésre? (pl. TL mellett idősek otthona, nappali ellátás, stb.)

Válasz:

A támogatott lakhatás több szolgáltatási elemből álló szolgáltatás. Azon a helyrajzi számon, ahol a lakás (lakhatási szolgáltatás) van bejegyezve, nem lehet további szociális szolgáltatást bejegyeztetni. A többi szolgáltatási elem nyújtásának helyszínéül szolgáló ingatlanra ez a kitétel nem vonatkozik.

19. Amennyiben a fenntartó rendelkezik házi segítségnyújtásra szolgáltatói nyilvántartásba való bejegyzéssel és a fenntartásában működő TL ápolási, gondozási feladatait a házi segítségnyújtás keretében kívánja biztosítani, a házi segítségnyújtás engedélyezett létszámán felül vagy az engedélyezett létszámon belül szükséges a szolgáltatásnyújtás ellátása?

Válasz:

A szolgáltatást minden esetben az engedélyezett létszámon belül kell nyújtani.

20. Vonatkozik-e a korlátozó intézkedés szabálya a TL-re?

Válasz:

Az Szt. 94/G.§-a szerinti korlátozó intézkedés szabályai nem vonatkoznak a TL-re, veszélyeztető vagy közvetlen veszélyeztető magatartás esetében a kezelőorvos dönti el, akut ellátásra vagy egyéb egészségügyi ellátásra van-e szükség (Szt. 75. § (9) bekezdés b) pontja).

21. Amennyiben a TL igénybevevője betölti a rá irányadó nyugdíjkorhatárt, kötelező-e, hogy pl. nappali ellátást vegyen igénybe, vagy foglalkoztatásban vegyen részt?

Válasz:

Az egy természetes folyamat, hogy a felvételtől még aktív életszakaszban lévő igénybevevő az idő előrehaladtával nyugdíjas korúvá válik. A rendszeresen felülvizsgált komplex szükségletfelmérés eredménye határozza meg, hogy milyen szükségletek merülnek fel az igénybevevőnél, és az ez alapján elkészített szolgáltatási tervben kell meghatározni, hogy indokolt-e a jövőben a nappali ellátás által biztosított szolgáltatási elemekhez kapcsolódó tevékenységek útján biztosított támogatás, vagy a szükségleteket más módon, a szolgáltató szakmai programjában rögzített egyéb szolgáltatás igénybevételével elégítik ki.

Humánpolitikai kérdések

- 1. Komplex szükségletfelmérésben részt vevő intézményi munkatársat milyen anyagi elismerés illeti meg?*

Válasz:

A támogatott lakhatás intézményi munkatársa közalkalmazotti jogviszonya, munkaszerződése szerint végzi feladatát, a fenntartó döntése a munkatársak díjazásának szabályait meghatározni, s azt a munkaköri leírásban, vagy egyéb megbízás esetén adott feladat leírásában rögzíteni.

- 2. Gyógypedagógiai segítségnyújtás szolgáltatási elemet gyógypedagógus nyújthat, vagy a Rendelet szerint a fejlesztő pedagógusra vonatkozó képesítési előírással rendelkező személy is?*

Válasz:

A szakmai programban szabályozott gyógypedagógiai segítségnyújtás szolgáltatási elem konkrét tartalma dönti el, határozza meg a munkaköröket, s a munkakörök pedig a képesítési előírás szabályai szerint tölthetők be.

- 3. A gondozókra milyen munkahelyi pótlékok vonatkoznak - munkahelyi pótlék, illetve egyéb pótlékok (délutáni és éjszakai pótlékok)?*

Válasz:

A munkahelyi pótlékot az Mt. és végrehajtási szabályai, illetve a Végrehajtási kormányrendelet szabályozza, továbbá az Szt. a szociális ágazatban foglalkoztatott munkavállalók esetében speciális szabályt is megfogalmaz bérpótléokra vonatkozóan (94/L. § (6) bekezdés). Amennyiben az említett jogszabályokban megfogalmazott feltételek fennállnak, a bérpótlék, a műszakpótlék (délutáni és éjszakai pótlék) és a munkahelyi pótlék kifizetése kötelező. A Végrehajtási kormányrendelet 15. § (1) és (2) bekezdés e) pontjában meghatározott munkahelyi pótlék az esetfelelős munkakörben foglalkoztatott dolgozókat illeti meg, a gondozó munkakörben foglalkoztatott kollégákat nem.

A munkáltatói jogkör gyakorlója ezen túlmenően bármilyen kereset kiegészítést, illetve pótlékot kialakíthat, munkáltatói hatáskörben az illetmény növeléséről is dönthet.

- 4. A szakosított ellátásban és a szolgáltatási gyűrűn keresztül igénybe vett szolgáltatások munkaerő igényének összehangolása hogyan történhet (eltérő munkarend, esetfelelős 8 órában általános munkarendben, folyamatos felügyelet biztosítás és annak munkaidőkerete)?*

Válasz:

A szakmai programban megfogalmazott működés és szakmai tevékenység megvalósításához szükséges szervezeti kereteket, ezen belül a kialakított munkakörökhöz kapcsolódó foglalkoztatási kereteket, a munkarend és a munkaidő meghatározását a fenntartó az SZMSZ-

ben szabályozza. Pl. A felügyelet szolgáltatási elem tartalmát és biztosítását a kliens szüksége határozza meg. A szakmai programban e szolgáltatási elemnél ki kell térni arra, hogy humánerőforrással, és/vagy digitális eszközökkel történik a szolgáltatásnyújtás. A szakmai programban meghatározott tevékenységekhez megfelelő időtartamban humánerőforrást kell biztosítani, a munkarendet és a munkaidőt ennek megfelelően kell kialakítani.

Az általános teljes napi munkaidő napi nyolc óra. [Mt. 92. §] Az Mt. bizonyos feltételek megléte esetén lehetőséget biztosít az általánostól eltérő pl. napi 12 órás munkaidő meghatározására, lehetőséget ad továbbá a munkaidőkeretben történő foglalkoztatásra, illetve az osztott és a részmunkaidős munkakörök alkalmazására. A Szakmai Programban meghatározott szolgáltatásnyújtás módszere, szakmai tartalma határozza meg a szolgáltatásnyújtás rendjét, folyamatát, a kapcsolódó humánerőforrás munkarendjét és munkaidejét.

5. *A TL munkaköri elnevezéseinél mi a rendező elv (házi segítségnyújtás keretén belül igénybe vett gondozás esetén például házi gondozó/gondozó/segitő)?*

Válasz:

A támogatott lakhatás esetén, ha a fenntartó az Szt. 75. § (1) bekezdés d) pontja szerinti szolgáltatási elemeket az Szt. 75. § (2) bekezdés b) pontja szerint biztosítja, a szolgáltatási elemet nyújtó munkatársakat az adott alapszolgáltatásra meghatározott munkakörökben foglalkoztathatja.

Az egyes szociális szolgáltatások működtetéséhez előírt, kötelezően kialakítandó munkaköröket a Rendelet 2. sz. melléklete határozza meg, egyes esetekben, pl. házi segítségnyújtás esetén a normaszöveg is tartalmaz erre előírást [Rendelet 27. § (3) bekezdés]. A TL-ben ezeket a munkaköri elnevezéseket kell alkalmazni, házi segítségnyújtás esetében gondozó vagy ápoló a munkakör megnevezése.

6. *Milyen végzettség szükséges a TL részeként biztosított szakmai létszám által nyújtott szolgáltatási elemek esetében? Milyen végzettséggel nyújthatóak a szolgáltatási elemek?*

Válasz:

A szakmai programban meg kell határozni, hogy az adott szolgáltatási elem keretében milyen szakmai tartalmat/tevékenységeket nyújt a TL. Más módon megfogalmazva, a TL részeként megszervezett melyik szociális szolgáltatás keretében kívánja biztosítani a TL szolgáltató [Szt. 75. § (2) bekezdés b) pontja szerint működő TL esetében] az adott szolgáltatási elemet. A Rendelet 6. § (4a) bekezdés m) pontja szerint támogatott lakhatás esetén, ha a fenntartó az Szt. 75. § (1) bekezdés d) pontja szerinti szolgáltatási elemeket az Szt. 75. § (2) bekezdés b) pontja szerint biztosítja, a szolgáltatási elemet nyújtó munkatársakat az adott alapszolgáltatásra meghatározott munkakörökben foglalkoztathatja. Pl. ha a gondozás szolgáltatási elemet a házi segítségnyújtás személyi és tárgyi feltételeinek a biztosításával valósítja meg, akkor gondozó vagy ápoló munkakör kialakításával tehet eleget a személyi feltételeknek; vagy pszichiátriai betegek ellátását végző TL esetében a gondozás szolgáltatási

elemet közösségi ellátás keretében is megvalósíthatja, ekkor gondozó, terápiás munkatárs vagy szociális munkatárs munkakör kialakításával tehet eleget a szakmai előírásoknak. A szakmai létszám meghatározásakor az adott szociális szolgáltatás – a példát tekintve a házi segítségnyújtás vagy a közösségi ellátás – létszámelőírásait kell figyelembe venni. A munkakör meghatározása maga után vonja a Rendelet 3. számú melléklete szerinti képesítési előírásokat.

7. Milyen kompetencia ajánlott az esetfelelősnek?

Válasz:

Az esetfelelős kompetenciájának ki kell terjednie az igénybevevő képességeiről, nehézségeiről, mindennapi életéről, az általa ténylegesen igényelt segítségről szóló szolgáltatási terv elkészítésére, az egyéni esetkezelésre, a döntéseinek támogatására, a segítői munkát végző csoport munkájának koordinálására. (Rendelet 110/G. § (4) bek.)

Az esetfelelős kompetenciája kiterjed az igénybe vevő individumának megfelelő szükségleteinek kielégítésére (problémamegoldásra, illetve céljai elérésére) irányuló, megállapodáson, illetve együttműködésen alapuló, tervszerű segítő kapcsolat kialakítására. Az esetfelelős támogatja az igénybevevőt a saját és támogató környezete erőforrásainak megismerésére, közreműködik azoknak a szolgáltatásoknak és juttatásoknak a felkutatásában és mozgósításában, amelyek segítik az igénybevevőt a meghatározott célok és önállóság elérésében, valamint az újabb problémák megelőzésében.

Megállapodáshoz kapcsolódó kérdések

1. Milyen módokon lehet biztosítani a szolgáltatási elemeket?

Válasz:

- Egyik megoldásként a támogatott lakhatás fenntartója más fenntartó fenntartásában álló szociális szolgáltatást nyújtó szolgáltató, intézmény (pl.: nappali ellátás, házi segítségnyújtás, támogató szolgálat, stb.) útján biztosíthatja a szolgáltatási elemeket. Ebben az esetben a támogatott lakhatás fenntartója és a szociális szolgáltatást nyújtó szolgáltató, intézmény fenntartója együttműködési megállapodást köt a szolgáltatási elemek tekintetében (Szt. 75. § (2) bekezdés a) pontja).
Ennek a szolgáltatásszervezési módnak a részletesebb vonatkozásait az együttműködési megállapodás dokumentum mintával együtt a TL protokoll tartalmazza.
https://fszk.hu/wp-content/uploads/2019/12/TL-protokoll-kiadvany_2020.pdf
- Az a lehetőség is fennáll, hogy a fenntartó egy másik, de saját fenntartásában álló szociális szolgáltatás által biztosított szolgáltatásokat vegyen igénybe a támogatott lakhatás működtetéséhez. Ebben az esetben együttműködési megállapodást nem kell kötni (Szt. 75. § (2) bekezdés c) pontja).
- Az a megoldás is választható, amikor a szolgáltatási elem a támogatott lakhatás részeként, a szakmai létszám és tárgyi feltételek teljesítésével kerül biztosításra. A szakmai létszám feltételek biztosításánál irányadó a Szakmai Rendelet. Ebben az esetben a szolgáltatási elemet nyújtó munkatársak az adott alapszolgáltatásra meghatározott munkakörökben foglalkoztathatóak (Szt. 75. § (2) bekezdés b) pontja).
- A támogatott lakhatás fenntartója a szolgáltatási elemeket a tevékenységi köre szerinti működési feltételeknek megfelelő szervezet útján is biztosíthatja, vagyis a szolgáltatási elemek a szociális ellátórendszeren kívüli szervezettől is igénybe vehetők (pl.: ápolást, gondozást nyújtó intézmény engedélyezett főzőkonyhájáról vásárolt étkezés, ha az intézmény külön rendelkezik vendégétkeztetésre engedéllyel). Ebben az esetben a szerződés tartalmára vonatkozóan az Szt. 122/B. § előírásait kell alkalmazni (Szt. 75. § (2) bekezdés d) pontja).

2. A támogatott lakhatásban hány megállapodással kell rendelkeznie az igénybevevőnek?

Válasz:

A támogatott lakhatás részeként a szakmai létszám és tárgyi feltételek teljesítésével nyújtott szolgáltatási elemek esetében az igénybevevőnek egy megállapodással kell rendelkeznie, míg a saját vagy más fenntartásban álló szociális szolgáltató/intézmény által nyújtott szolgáltatások esetében külön-külön szükséges megállapodást kötnie a szolgáltatóval/intézménnyel az igénybe vett szolgáltatások (nyújtott szolgáltatási elemek) tekintetében, amennyiben azok megállapodás kötelesek.

Az igénybe vett szolgáltatások tekintetében a megkötött megállapodás az alapja az Igénybevevői Nyilvántartásban (KENYSZI) az állami támogatással finanszírozott szociális szolgáltatások napi igénybevétele rögzítésének.

3. *Több ellátott (csoportos) szállítása esetén hogyan kell számítani a szállítás térítési díját?*

Válasz:

Több igénybevevő (csoportos) szállítása esetében a közösen megtett kilométert arányosan kell felosztani, pl. ha 10 km-en át 5 személyt szállít a szolgáltató, akkor minden személy számára 2-2 km elszámolását kell biztosítani, vagyis az együtt utazó személyek között az adott távolságra eső díjat meg kell osztani.

4. *Hogyan alakul a szolgáltatási elemek költségeinek megfizetési sorrendje, ezek milyen módon kerülnek megfizetésre elegendő jövedelem hiányában?*

Válasz:

Fenti kérdésre a jogszabályok nem tartalmaznak választ. Alapvetően fizetési sorrendiség nincs. A külső szolgáltató által nyújtott szolgáltatási elem ellenértékét a TL fenntartója fizeti meg, majd az igénybevevő megfizeti azt a TL fenntartójának. A fenntartónak, mint a szolgáltatási elemek megrendelőjének kötelessége megfizetni a szolgáltatást biztosító fenntartónak a szolgáltatási elemek megállapodásban rögzített ellenértékét.

A személyi térítési díjat a TL-ben a tartós bentlakást nyújtó intézményekre vonatkozó szabályok alapján kell megállapítani [Szt. 117. § (2a) bekezdés b) pontja]. A fenntartó ingyenes ellátásban részesíti azt az igénybevevőt, aki jövedelemmel nem rendelkezik. A komplex szükségletfelmérés eredményén és tartalmán alapuló egyéni szolgáltatási tervben meghatározott szolgáltatási elemeket az igénybevevő részére a jövedelem hiányában is szükséges biztosítani. A jövedelemhiány nem okozhatja az igénybevevő hátrányát a megállapodásban rögzített szolgáltatási elemek biztosítása terén.

A szolgáltatási elemek biztosításának megszervezésekor érdemes figyelembe venni, hogy pl. ha az étkeztetés elemet szociális étkeztetővel oldják meg, ez takarékosabb megoldás az éttermi menühöz képest.

5. *A gyógypedagógia szolgáltatás igénye esetén a támogatott lakhatást biztosító szolgáltató köt szerződést a gyógypedagógussal, vagy egyénileg a szolgáltatást igénybe vevő? Ki fizeti a szolgáltatást?*

Válasz:

A szolgáltatási gyűrű az igénybevevő komplex szükségletfelmérésének eredményén és tartalmán alapuló egyéni szolgáltatási tervben meghatározott szolgáltatási elemek elérését kell, hogy segítse és biztosítsa. A TL szolgáltató együttműködési megállapodást köt a gyógypedagógiai szolgáltatást biztosító, a tevékenységre a működési területe szerinti

engedéllyel rendelkező személlyel, szolgáltatóval vagy intézménnyel (a továbbiakban: szervezet). A TL-ben elhelyezett személyek által igénybevett gyógypedagógiai segítségnyújtás ellenértékét a TL fenntartója fizeti meg az adott szervezetnek. A TL igénybevevője a TL fenntartójának fizeti meg az igénybevett szolgáltatásokat.

6. *A „Gondozási és ételmezési napok számának alakulása” c. dokumentumot támogatott lakhatás működtetése esetén is vezetni kell?*

Válasz:

Az állami támogatásra való jogosultság szempontjából a gondozási és ételmezési napok számának alakulása c. dokumentum vezetése jelenti a napi nyilvántartás és az ellenőrzés egyik alapidokumentációját. A nyilvántartást átmeneti és tartós bentlakásos intézményekre vonatkozóan kell vezetni. Az Szt. 75. § (9) bekezdése alapján a támogatott lakhatásra – a szabályozott eltérések mellett – a bentlakásos intézményekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Amennyiben a támogatott lakhatás nem biztosít étkezést, vagyis az ételmezési napok számának rögzítése nem releváns, abban az esetben az oszlopok megtartása mellett szükséges kihúzni az adott sort a nyilvántartás további adattartalmának pontos vezetése mellett.

7. *A szolgáltatási elemek nyújtása esetén mely dokumentumokat szükséges vezetni?*

Válasz:

Ha a szolgáltatási elemeket a fenntartó maga biztosítja a TL keretén belül, akkor a saját maga által kialakított dokumentációt, nyilvántartást vezet. Amennyiben a TL fenntartója saját vagy más fenntartó által biztosított szociális alapszolgáltatások által biztosítja a szolgáltatási elemeket, akkor a tevékenységek adminisztrációja az egyes alapszolgáltatások számára jogszabályban előírt dokumentációban és nyilvántartásban történik.

Házi segítségnyújtás: tevékenységnapló házi segítségnyújtáshoz személyi gondozás esetén, és tevékenységnapló házi segítségnyújtáshoz szociális segítség esetén (1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet 5. számú melléklet)

https://szocialisportal.hu/wp-content/uploads/2019/04/Vonalvezeto_Hazi_segitsegyujtas_szolgaltatashoz_biztositok_szamara.pdf

A minisztérium kötelezően vezetendő dokumentumokat jelentetett meg, melyek a Szociális Ágazati Portálon (szocialisportal.hu) érhetőek el:

Szociális étkeztetés: szociális étkeztetés igénybevételi naplója

<https://szocialisportal.hu/az-emmi-kotelezoen-vezetendo-dokumentumokat-jelentetett-meg/>

Falu-, és tanyagondnoki szolgáltatás: tevékenységnapló

<https://szocialisportal.hu/wp-content/uploads/2022/04/Tevekenysegnaplo-a-falugondnoki-es-tanyagondnoki-szolgaltatashoz-2022.04.05..pdf>

<https://szocialisportal.hu/wp-content/uploads/2022/04/Segedlet-a-falugondnoki-es-tanyagondnoki-szolgaltatok-inditasahoz-es-mukodesehez.pdf>

<https://szocialisportal.hu/frissult-a-gyakran-ismetelt-kerdesek-falugondnoki-es-tanyagondnoki-szolgaltatashoz-cimu-dokumentum/>

Támogató szolgálat: gondozási napló, szállítási elszámoló adatlap, havi nyilvántartó a feladatmutató számításához

<https://szocialisportal.hu/szakmai-ajanlas-tamogato-szolgaltatok-reszere/>

Nappali ellátás fogyatékos személyek részére: nappali ellátásban részesülők látogatási és eseménynaplója

<https://szocialisportal.hu/modosult-az-1-2000-i-7-szcsm-rendelet-kikerulnek-a-vezetendo-melleklet-3/>

Nappali ellátás pszichiátriai betegek részére: nappali ellátásban részesülők látogatási és eseménynaplója

<https://szocialisportal.hu/szakmai-ajanlas-pszichiatricai-betegek-nappali-ellatasa-szolgaltatast-biztositok-szamara/>

Nappali ellátás szenvedélybeteg személyek részére: nappali ellátásban részesülők látogatási és eseménynaplója

<https://szocialisportal.hu/szakmai-ajanlas-szenvedelybeteg-nappali-ellatasa-szolgaltatast-biztositok-szamara/>

Közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére: gondozási terv, korai figyelmeztető tünetek, esetkövető lap

https://szocialisportal.hu/wp-content/uploads/2019/10/kitoltesi_utmutato_pszichiatricai_es_szenvedelybeteg_ellatasa_szolgaltatast_biztositok_szamara_201910.pdf

Közösségi ellátás szenvedélybeteg személyek részére: esetkövető lap, féléves és éves gondozási eseménynapló, gondozási terv

https://szocialisportal.hu/wp-content/uploads/2019/10/kitoltesi_utmutato_pszichiatricai_es_szenvedelybeteg_ellatasa_szolgaltatast_biztositok_szamara_201910.pdf

8. *Amennyiben az adott településen nem működnek alapszolgáltatások, vagy azoknak nincs többletkapacitása a TL lakók ellátásához, vagyis hiányos a szolgáltatási gyűrű, akkor hogyan és milyen feltételekkel kell biztosítani a szolgáltatásokat?*

Válasz:

Az Szt. 75. § (2) bekezdés b) pontja szerint a szolgáltatások a támogatott lakhatás részeként is biztosíthatók megfelelő szakmai létszám és tárgyi feltételek biztosításával. Ha a fenntartó a szolgáltatási elemeket a támogatott lakhatás részeként biztosítja, a szolgáltatási elemet nyújtó munkatársakat az adott alapszolgáltatásra meghatározott munkakörökben foglalkoztathatja. A személyi és tárgyi feltételeken túlmenően azonban az alapszolgáltatásokra vonatkozó egyéb szakmai feltételeknek nem kell megfelelni, pl. ha a szállítás falugondnoki busszal történik,

ezért térítési díj kérhető, vagyis nem kell figyelembe venni az adott alapszolgáltatásra előírt térítési díj szabályokat.

Térítési díj kérdéskör

1. A TL-ben értelmezhető-e az intézményi térítési díj fogalma?

Válasz:

Az intézményi térítési díjat a TL esetében is meg kell határozni a fenntartónak.

Az Szt. 115. § (1a) bekezdése szerint támogatott lakhatás esetén külön kell meghatározni az intézményi térítési díjat

- a) a 75. § (1) bekezdés a) pontja szerinti lakhatási szolgáltatásra és
- b) a 75. § (1) bekezdés d) pontja szerinti egyes szolgáltatásokra.

2. Az ellátott távolléte idejére kell-e csökkenteni a személyi térítési díjat?

Válasz:

A Térítési díj rendelet értelmében támogatott lakhatást igénybe vevő személy távolléte idejére személyi térítési díjként a lakhatási költség 100%-át fizeti, vagyis az igénybevevő távolléte esetén a lakhatási költség összege nem csökken. Ha az igénybevevő távollétének ideje alatt a szolgáltatási elemeket biztosító szolgáltatások valamelyikét, pl. étkezés igénybe veszi, a ténylegesen igénybe vett szolgáltatás térítési díját meg kell fizetnie. Távollétnek minősül az a nap, melyen az ellátott nem tartózkodik a támogatott lakhatást biztosító ingatlanban.

3. Esetvitelre kérhető-e térítési díj?

Válasz:

A TL az Szt. 75. § (1) bekezdése alapján biztosítja a lakhatási szolgáltatást, az önálló életvitel fenntartása, segítése érdekében a mentálhigiénés, szociális munka körébe tartozó és egyéb támogató technikák alkalmazásával végzett esetvitelt, valamint a közszolgáltatások és a társadalmi életben való részvételt segítő más szolgáltatások igénybevételében való segítségnyújtást. Vagyis az esetvitel kötelezően nyújtott szolgáltatás, amiért térítési díj nem kérhető.

4. Hogyan történik a térítési díj számítás, ha a szolgáltatási elemek igénybevétele szociális szolgáltatónál történik?

Válasz:

A személyi térítési díjat az igénybevevő a támogatott lakhatás fenntartójának fizeti meg, abban az esetben is, ha a komplex szükségletfelmérés alapján megállapított szolgáltatási elemeket a TL más szervezet útján biztosítja. A szolgáltatási elem igénybevételét biztosító szolgáltatások ellenértékét az együttműködési megállapodás alapján, az abban rögzített elszámolási szabályok szerint, valamennyi lakóra nézve a TL fizeti meg annak a szervezetnek, amely azokat nyújtja.

A „Mintaszámítások a támogatott lakhatás térítési díj megállapításával kapcsolatban” c. dokumentum példákat hoz különböző esetekre.

https://szocialisportal.hu/wp-content/uploads/2018/04/TL_teritesi_dij_szamitas.pdf

5. *Hogyan kerül kiszámításra a támogatott lakhatás intézményi térítési díja, mi alapján kell kiszámolni a pénzvagyonra, illetve ingatlanvagyonra történő terhelést? Mi a terhelendő „különbözet?”*

Válasz:

Az Szt. 117. § (2a) bekezdésének b) pontja kimondja, hogy „... A támogatott lakhatás térítési díjára egyebekben - ha e törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik - a tartós bentlakásos intézmények térítési díjára vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.”

Az intézményi térítési díj havi összege nem lehet több a lakhatási szolgáltatás egy férőhelyre jutó havi önköltségének összegénél és az igénybevett szolgáltatási elemek egy egységre jutó önköltségének összegénél. Térítési díj szempontjából a szolgáltatási elemek különböző egységeit a Térítési díj rendelet 3. § (1) bekezdés g) pontja határozza meg: étkezés esetén egy ellátási napra, szállítás esetén egy kilométerre, felügyelet, gondozás, készségfejlesztés, tanácsadás, pedagógiai segítségnyújtás, gyógypedagógiai segítségnyújtás és háztartási vagy háztartás pótló segítségnyújtás esetében egy órára vetítve kell kiszámolni.

A Térítési díj rendelet 28. § (4) bekezdése meghatározza, hogy a lakhatási költség önköltségének a kiszámolása során milyen tételeket lehet figyelembe venni. Ezek a következők: „*Lakhatási költség alatt a fűtés-, áram-, gáz-, víz- és csatornaszolgáltatásért, személyszállításért fizetendő díjak és a közös költség együttes összege értendő.*”

Más tételek jelenleg nem számolhatók be a lakhatási költség önköltségébe, mint pl. rágcslóirtás, általános épület karbantartás, kazán-karbantartás, kamera rendszer fenntartási költsége.

Támogatott lakhatás esetén a személyi térítési díj az Szt. 75. § (1) bekezdés a) pontja szerinti lakhatási szolgáltatás intézményi térítési díjának, és az ellátott által az előző hónapban ténylegesen igénybe vett, a 75. § (1) bekezdés d) pontja szerinti szolgáltatások intézményi térítési díjának az összege azzal, hogy az Szt. 117. § (2) bekezdése szerinti jövedelemhányad nem haladhatja meg az ellátott havi jövedelmének 80%-át. A pénzvagyonra és az ingatlanvagyonra történő terhelésre a bentlakásos intézményekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

A „Mintaszámítások a támogatott lakhatás térítési díj megállapításával kapcsolatban” című dokumentumban találhatóak példák.

https://szocialisportal.hu/wp-content/uploads/2018/04/TL_teritesi_dij_szamitas.pdf

6. *Lakhatási költség és a szolgáltatási elemek költségeinek kiszámolását össze kell vonni?*

Válasz:

Támogatott lakhatás esetén a személyi térítési díj az Szt. 75. § (1) bekezdés a) pontja szerinti lakhatási szolgáltatás intézményi térítési díjának, és az ellátott által az előző hónapban ténylegesen igénybe vett, a 75. § (1) bekezdés d) pontja szerinti szolgáltatások intézményi térítési díjának az összege azzal, hogy az Szt. 117. § (2) bekezdése szerinti jövedelemhányad nem haladhatja meg az ellátott havi jövedelmének 80%-át.

7. *A személyi térítési díjakat érintő méltányossági kérelmek esetén hogyan kell eljárni?*

Válasz:

A személyi térítési díj összege önkormányzati intézmény esetén a fenntartó rendeletében foglaltak szerint, egyéb esetben a fenntartó döntése alapján csökkenthető, illetve elengedhető, ha a kötelezett jövedelmi és vagyoni viszonyai ezt indokoltá teszik.

8. *A térítési díj esetében a lakhatási szolgáltatás költségébe a bérleti díj elszámolható?*

Válasz:

Lakhatási költség alatt a fűtés-, áram-, gáz-, víz- és csatornaszolgáltatásért, személyszállításért fizetendő díjak és a közös költség együttes összege értendő. Ennek értelmében az ingatlan bérleti díja nem számolható el a támogatott lakhatás lakhatási költsége tekintetében. (Térítési díj rendelet 28 §. (4) bekezdés)

9. *Kiskorú elhelyezése esetén hogyan kell a térítési díjat megállapítani?*

Válasz:

Az Szt. 75. § (1a) bekezdése értelmében támogatott lakhatásban az ellátásra jogosult személy gyermeke is ellátható. A Rendelet 110/A. § (2) bekezdése értelmében a támogatott lakhatás - az engedélyezett férőhelyszámon felül - biztosíthatja az ellátást igénybevevőről gondoskodó szülő, egyéb hozzátartozó, illetve az ellátást igénybevevő kiskorú gyermekének elhelyezését. Az elhelyezés alapfeladatot meghaladó szolgáltatásnak minősül.

Térítési díj fizetés kérdésköre akkor áll fenn, ha a kiskorú igénybevevője a TL-nek.

A térítési díj megállapításánál kiskorú igénybevevő esetében is az általános szabályok érvényesek. Az ellátásért fizetendő személyi térítési díj meghatározása során kizárólag a kiskorú gyermek jövedelmét kell figyelembe venni (pl. a rá tekintettel folyósított családi pótlék, árvaellátás, tartásdíj címén kapott összeget), amennyiben rendelkezik jelentős pénzvagyonnal, illetve ingatlanvagyonnal, az is terhelhető. A szülők jövedelme ez esetben nem vehető figyelembe, jövedelem és vagyonnyilatkozat tőlük nem kérhető. A térítési díjat kiskorú esetén a törvényes képviselő (szülő) fizeti meg az intézménynek. Ugyanakkor az

ellátást igénylő, az ellátott vagy a térítési díjat megfizető más személy írásban vállalhatja a mindenkori intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj vagy a mindenkori intézményi térítési díj és az igénybevevő számára megállapítható személyi térítési díj különbözete egy részének megfizetését (Szt. 117/B. § (1) és (2) bekezdés).

Közös költség, belépési hozzájárulás, ellátmány, költőpénz kérdéskör

1. Mi a közös költség pontos meghatározása?

Válasz:

A bentlakásos intézményekre vonatkozóan a lakhatási költséget részletezi a Térítési díj rendelet 28. § (4) bekezdése: „Lakhatási költség alatt a fűtés-, áram-, gáz-, víz- és csatornaszolgáltatásért, szemétszállításért fizetendő díjak és a közös költség együttes összege értendő.”

Társasházban lévő lakásokban kialakított TL esetében a közös költséget a lakóközösség határozza meg, és rögzíti azt a társasház szervezeti és működési szabályzatában, a közös költség összegéről számla kerül kiállításra.

Fentiek értelmében tehát, ha társasházban működik a TL, adva van a közös költség, azt kell megfizetni, ezen túlmenően egyéb költségelemet a TL nem határozhat meg, pl. internet díja. Ha a TL nem társasházban működik, közös költség nem állapítható meg, az egyébként általában a közös költségből fedezendő költségeket, pl. karbantartási munkák, a fenntartó fizeti meg az állami támogatásból, az nem hárítható az igénybevevőkre.

2. Mennyi lehet a belépési hozzájárulás összege, és lehet-e eltérő férőhelyenként?

Válasz:

Az Szt. 92/B. § (1) bekezdés j) pontja szerint a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény állami fenntartója a rehabilitációs intézmény, a hajléktalanok otthona és a rehabilitációs célú lakóotthon kivételével tartós bentlakásos intézmény esetén meghatározza azokat a férőhelyeket, amelyek belépési hozzájárulás megfizetése esetén tölthetők be, és konkrét összegben megállapítja a belépési hozzájárulást. A belépési hozzájárulás legmagasabb összege nyolcmillió forint. A belépési hozzájárulás összege évente egyszer változtatható meg.

A belépési hozzájárulás összege lehet eltérő, de a belépési hozzájárulással betölthető férőhelyeket konkrétan (épület, emelet, szobaszám) meg kell határozni.

3. Mi az ellátmány célja, felhasználásának szabálya?

Válasz:

Támogatott lakhatás esetén a szolgáltatást igénybevevő ellátott részére az intézményvezető az együttélés szabályaiban meghatározott összegben és elszámolási szabályok mellett havi ellátmányt biztosít a szükségletek egyéni vásárlás keretében történő fedezésére. Az Szt. szerinti havi ellátmány megállapításának a célja a lehetőség szerinti legmagasabb fokú önállóság melletti életvitel fenntartása.

Az ellátmány az igénybevevő részére biztosított pénzbeli juttatás,

- ha az ellátott jövedelemmel nem rendelkezik, vagy
- a személyi térítési díj eléri az ellátott havi jövedelmének 80%-át.

Az ellátmány keretében vásárolható, pl. cigaretta, kozmetikumok, étrendkiegészítők, szórakozásra fordított kiadások (mozijegy), stb. Ettől meg kell különböztetni azt az esetet, ha az igénybevevők a hétvégén együtt vásárolnak be és készítik el a közös ebédjüket, ez nem az ellátmány keretében kezelendő, hanem az étkezés biztosításának egyik formája, ilyen esetben a pénzfelhasználást számlával kell igazolni.

A szolgáltatást igénybevevő ellátottat a személyi térítési díj konkrét összegben megállapított legmagasabb összegéről és a havi ellátmány szabályairól tájékoztatni kell.

Fenntartói döntés, hogy egyedi elbírálással, az egyén anyagi kondícióinak figyelembevétele alapján biztosítja az ellátmányt, vagy bizonyos szükségletnek megfelelő összeget (tisztítószer, tisztálkodási szerek, étkezés, stb. költségei) egyöntetűen mindenki számára biztosít. Ami nagyon fontos, hogy az együttélés szabályaiban az elvet rögzíteni szükséges, tehát a lakóközösség általi szabályozás-befogadás mindenképp fontos része az elv alkalmazásának.

A támogatott lakhatás esetén meghatározott ellátmány összegét minden szolgáltatást igénybevevő részére közvetlenül szükséges átadni, átadását igazolni kell, de a felhasználását nem kell számlával igazolni. Az ellátmány költségvetési elszámolását az Intézményi ellátottak pénzügyi juttatása kiemelt előirányzat, és nem a dologi kiadások kiemelt előirányzat terhére kell biztosítani.

4. Ellátmány biztosítása esetén a vásárlásokhoz szükséges-e gépkocsit biztosítani?

Válasz:

Amennyiben a komplex szükségletfelmérés eredménye tartalmazza a szállítás szolgáltatási elem biztosítását, akkor igen.

Fenntartás és költségek kérdései

- 1. A TL házak berendezéseinek (pl.: edények, textília, bútorzat) pótlása, javíttatása, a karbantartási feladatok elvégzése kinek a feladata és költsége?*

Válasz:

A TL házak berendezéseinek, felszereléseinek pótlása, javíttatása a fenntartó feladata, de ha azokat az igénybevevő vitte be, vásárolta a saját részére, akkor azért saját maga felel. A karbantartási feladatok elvégzése a fenntartó feladata és költsége. Amennyiben rendelkezésre áll a szervezeten belül karbantartó csoport, akkor a feladatok őket terhelik. Ha a hibát nem tudják elhárítani, meg kell keresni a megfelelő szakembert a munka elvégzésére, s a költségeit viselni. Amennyiben a pótlás, javíttatás az igénybevevő szándékos károkozása miatt válik szükségessé, annak költségei az igénybevevőre terhelhetők, ha azt az együttélés szabályaiban lefektették.

Komplex szükségletfelmérés, szolgáltatási terv és dokumentáció kérdései

- 1. Felvehető-e az ellátást igénylő, ha még nincs meg a komplex szükségletfelmérés eredménye?*

Válasz:

Főszabály szerint az Szt. 75.§ (6) bekezdése alapján támogatott lakhatás a komplex szükségletfelmérés, illetve fogyatékos személy esetében az alapvizsgálat megtörténtét követően, annak eredménye alapján nyújtható. Azonban a szolgáltató felveheti saját döntése alapján az igénylőt még a komplex szükségletfelmérés megtörténte előtt, amennyiben az igénylő helyzete ezt indokolja. Lehetnek olyan krízishelyzetek /pl. fogyatékkal élő személy szülőjének, gondozójának elhalálása; állapot (pl. józanság) megőrzése kockázatot hordozó életkörülményekben, stb./, amikor a várakozás életet veszélyeztető, egészségügyi, vagy viselkedési kockázatot hordozhat magában, ezekben az esetekben a szolgáltató az igénylő érdekében, a saját felelősségére dönthet a komplex szükségletfelmérést megelőző elhelyezés mellett. Elhelyezés esetén az igénylő utáni költségvetési finanszírozásra csak a komplex szükségletfelmérés időpontjától jogosult a fenntartó.

Tehát a komplex szükségletfelmérés lefolytatása nélkül az igénybevevő számára biztosítani szükséges szolgáltatási elemek nem kerülhetnek megállapításra, így a szolgáltatás kizárólag a lakhatási szolgáltatásra korlátozódik, és a támogatott lakhatás teljes, szolgáltatási tartalma nem kerülhet kipróbálásra.

- 2. Ki végzi el a komplex szükségletfelmérést?*

Válasz:

A támogatott lakhatás a komplex szükségletfelmérés megtörténtét követően, annak eredménye alapján nyújtható. A Rendelet 110/B. § (1)-(2) bekezdése értelmében a komplex szükségletfelmérést az intézményvezető által az intézmény munkatársai közül kijelölt személy és az intézményvezető kérésére az NSZI által kijelölt személy együtt végzi. A komplex szükségletfelmérés elvégzésére az NSZI részéről az egyes szociális szolgáltatásokat végzők képzéséről és vizsgakövetelményeiről szóló miniszteri rendelet szerinti komplex támogatási szükségletmérő képzés tanúsítványával rendelkező személy jelölhető ki. Ugyanez vonatkozik a jogszabályban meghatározott időközönként végzendő felülvizsgálatra is.

A komplex szükségletfelmérés elvégzésének szabályait a fogyatékos személyek otthonában az Szt. 70. § (5a) bekezdése szabályozza: a fogyatékos személyek bentlakásos intézményének vezetője az alapvizsgálat elvégzésének kezdeményezésével egyidejűleg a komplex szükségletfelmérést is elvégzi, és tájékoztatja az ellátást igénylőt a támogatott lakhatás igénybevételeének lehetőségéről. Ebben az esetben a felmérést az intézményvezető végzi el, és nem vonja be az NSZI által kijelölhető komplex szükségletfelmérést végző személyt. Azokban az esetekben, ahol az Szt. a komplex szükségletfelmérés elvégzésének hatáskörét önállóan az intézményvezetőhöz telepíti, nem előírás, hogy az intézményvezető komplex támogatási szükségletfelmérő képzési tanúsítvánnyal rendelkezzen.

Ugyanez vonatkozik arra az esetre is - Szt. 75. § (7) bekezdése - ha az ellátott ápolást, gondozást nyújtó intézményből vagy ápoló-gondozó célú lakóotthonból kerül támogatott lakhatásba, az ellátott komplex szükségletfelmérését - folyamatos ellátása mellett - ekkor is az intézményvezető végzi el.

Az Szt. átmeneti szabálya (Szt. 134/I. § (1) bekezdése) elrendelte, hogy a komplex szükségletfelmérést a fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthonaiban élők esetében is el kell végezni, a fogyatékos személyek ápoló-gondozó otthonaiban pedig azoknál az ellátottnál, akik még nem rendelkeztek ilyennel. E kötelezettségnek 2021. december 31-ig kellett eleget tenni. Az átmeneti rendelkezés nem tartalmazott iránymutatást arra vonatkozóan, hogy kinek kell a felmérést elvégeznie, ezért a főszabály volt az irányadó, vagyis az intézményvezető és az NSZI által kijelölt komplex szükségletfelmérést végző szakértőnek együtt kellett elvégeznie. Azon intézményben élő személyeknél, akiknél a komplex szükségletfelmérés az Szt. 134/I. § (1) bekezdése alapján került elvégzésre, a jogszabály nem ír elő felülvizsgálati kötelezettséget, tekintettel arra, hogy ők jelenleg nem veszik igénybe a támogatott lakhatás keretében, a komplex szükségletfelmérés alapján nyújtandó szolgáltatásokat.

Ha a komplex szükségletfelméréssel rendelkező ellátott a fogyatékos személyek otthonából, ápoló-gondozó célú lakóotthonából átkerül támogatott lakhatásba, az átkerüléskor nem kell ismételt elvégezni a komplex szükségletfelmérést, kivéve, ha annak elvégzése óta állapotváltozás következett be, hiszen ez esetben változhattak a szükségletek is.

3. Honnan kaphat módszertani segítséget a szolgáltatási terv elkészítéséhez az esetfelelős?

Válasz:

Rendelkezésre áll „A támogatott lakhatás működtetésének szakmai ajánlásokkal kiegészített protokollja” című kiadvány, melynek 4.4. pontja foglalkozik az egyéni szolgáltatási tervvel. Ezen túlmenően a szakmatámogatási rendszer országos hálózatának keretében rendelkezésre állnak támogatott lakhatással kapcsolatban olyan munkatársak, akik módszertani segítséget tudnak nyújtani.

4. Mi pontosan a felügyelet, és mi minősül gondozásnak, mit jelent az, hogy a gondozásnak önmagában van egy felügyelet jellegű eleme?

Válasz:

A felügyelet és a gondozás fogalmi meghatározását a Rendelet 2. § ld) és lg) pontjai tartalmazzák. A támogatott lakhatás működtetésének szakmai ajánlásokkal kiegészített protokollja című kiadvány 4.6. fejezete foglalkozik a szolgáltatási elemek nyújtásának módjával, tartalmával. Ennek alapján a felügyelet szolgáltatási elemtől a fő célok mentén tudjuk a legegyszerűbben elválasztani a gondozást. A gondozás az igénybevevő testével, alapvető biztonságérzetével összefüggő tevékenységek sora: testi higiénia, tisztálkodás, öltöztetés, étkezéssel összefüggő segítések, gyógyszerek alkalmazása, mikrokörnyezetben az

önkiszolgálási folyamatok segítése. A felügyelet a kockázatok elkerülése vagy csökkentése, a veszélyhelyzetek kialakulásának preventív figyelemmel kísérése. Ez idő alatt viszont szükségessé válhatnak gondozási tevékenységek – pl. felügyelet során pelenka csere. A szolgáltatónak mérlegelnie szükséges, hogy várhatóan mennyi időtartamban fordul elő gondozási tevékenység a felügyelet során. Az egyes szolgáltatási elemeket a ráfordított időnek megfelelően szét kell választani, pl. 11 órás éjszakai felügyelet időszakában 1 óra gondozás, 10 óra felügyelet szolgáltatási elemet nyújtunk.

5. *Hogyan helyezhető el kiskorú fogyatékos személy a TL-be? Kiskorú személy TL-be történő elhelyezése esetén a pedagógiai szakszolgálat által elkészített pedagógiai szakvéleménynek kell-e tartalmaznia azt, hogy melyik Szt. hatálya alá tartozó ellátási típus és forma felel meg nevezett személynek?*

Válasz:

Fogyatékos kiskorú személy esetén nincs alapvizsgálat, az ő esetükben a tanulási képességet vizsgáló területileg illetékes szakértői bizottság szakvéleményt készít. A komplex szükségletfelmérést kiskorú esetében is kell végezni.

Az Igénybevételi rendelet 21. § (3) bekezdése alapján kiskorú esetében a fogyatékos személyek otthonába történő elhelyezés iránti kérelemhez mellékelni kell a területileg illetékes szakértői bizottság szakvéleményét. E szabály vonatkozásában a fogyatékos személyek bentlakást nyújtó intézménye alatt támogatott lakhatást is kell érteni. Abban az esetben, amikor kiskorú fogyatékos személy elhelyezésének kérelme az Szt. hatálya alá tartozó személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást nyújtó intézménybe/támogatott lakhatásba kerül benyújtásra, a területileg illetékes Pedagógiai Szakszolgálat szakértői bizottsága által kiállított szakvéleményt szükséges mellékelni.

A nagykorú fogyatékos személyek alapvizsgálata esetében a szakértői bizottságnak (Budapest Főváros Kormányhivatala Rehabilitációs Hatósági és Orvosszakértői Főosztályának) jogszabályi kötelezettsége, hogy az általa kiállított szakvélemény tartalmazza, hogy az igénybevevő számára a mentális, fizikai és egészségi állapotának felméréseivel az egyénre szabott ellátás biztosítása érdekében az Szt. hatálya alá tartozó melyik ellátási típus és forma felel meg. Ezzel szemben a Pedagógiai Szakszolgálatok szakértői bizottsága által kiskorú fogyatékos személy részére kiállított szakvélemény tekintetében nem került ilyen kötelezettség meghatározásra, ezért a Pedagógiai Szakszolgálat által kiállított szakvéleményben nem kell, hogy az Szt. hatálya alá tartozó ellátási típus és forma meghatározásra kerüljön.

6. *Kiskorú esetén hogyan kell a szolgáltatási tervet elkészíteni?*

Válasz:

Az egyéni szolgáltatási tervet ugyanúgy kell elkészíteni, mint a felnőttek esetében, a komplex szükségletfelmérés alapján. Az egyéni szolgáltatási tervet a szolgáltatás nyújtásának kezdő időpontjától számított három hónap elteltével felül kell vizsgálni, majd ezt követően legalább félévente értékelni kell és szükség esetén – a komplex szükségletfelmérés eredményére és

tartamára figyelemmel – módosítani. Javasolt a komplex szükségletfelmérést gyakrabban elvégeztetni a kiskorú fejlődésére figyelemmel, mivel a kiskorú képességei, szükségletei sokkal gyorsabban változnak, mint az a felnőttek esetében történik, s ezzel összhangban a szolgáltatási terv is gyakrabban módosulhat.

Igénybevétel, együttélés szabályainak kialakítása kérdéskör

- 1. Az igénybevevő önálló döntése alapján nem kívánja igénybe venni a részére javasolt szolgáltatási elemeket azok ára miatt. Mi a teendő ebben az esetben?*

Válasz:

A támogatott lakhatás igénybevétele önkéntes, amennyiben az ellátott vagy törvényes képviselője nem fogadja el az ellátás nyújtásának jogszabályban meghatározott feltételeit, úgy nem köteles aláírni a megállapodást, ugyanakkor ebben az esetben nem jogosult a támogatott lakhatás igénybevételére.

A komplex támogatási szükségletfelmérésen jelen lehet az érintett személy mellett a hozzátartozója, gondnoka. Amennyiben időközben az igénybevevő szolgáltatást megalapozó körülményeiben változás áll be, akkor a komplex szükségletfelmérést soron kívül meg kell ismételni.

- 2. Bekerülhet-e ugyanazon támogatott lakhatásba különböző célcsoportba tartozó igénybevevő (pl.: párkapcsolatban lévő pszichiátriai beteg és fogyatékos személy)? Amennyiben igen, hogyan történik a szolgáltatói nyilvántartásba való bejegyzése?*

Válasz:

A támogatott lakhatás a fogyatékos személyek, a pszichiátriai betegek és a szenvedélybetegek részére biztosított ellátás. Jelenleg a szociális ágazati jogszabályokban nincs olyan előírás, ami akadályozná, hogy a szolgáltatást az erre szolgáló ingatlanban egyidejűleg fogyatékos személyek, pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek is igénybe vegyék. Ezekbe a célcsoportokba tartozó személyek egy támogatott lakhatáson belül elhelyezhetők, azonban a szolgáltatónak mindegyik érintett célcsoportra vonatkozóan rendelkeznie kell a szolgáltatói nyilvántartásba való bejegyzéssel támogatott lakhatás nyújtására. A „vegyes profil” kialakítása szakmai szempontból mérlegelés kérdése, melyről a fenntartó dönthet.

- 3. Milyen gyakran kell megkérni a pszichiátriai beteg pszichiátriai szakvéleményét? Amennyiben egyik támogatott lakhatásból a másikba költözik, újat kell-e kérni? Minden komplex szükségletfelmérés esetében újat kell-e kérni, történetesen az első szükségletfelmérés időpontját követő 1,5-3 év után is?*

Válasz:

A pszichiátriai betegek számára nyújtott támogatott lakhatásba történő felvételhez a területileg illetékes pszichiátriai gondozó szakorvosának, illetve az ellátó fekvőbeteg-gyógyintézet pszichiátriai osztálya vezetőjének – az intézménybe történő felvételt megelőző – három hónapnál nem régebbi szakvéleménye szükséges, mint ahogyan minden célcsoport specifikus ellátást igénylő személy esetében.

A vizsgálati rendszer célja az egyénre szabott ellátás biztosítása, az egyéni szolgáltatási terv elkészítésének segítése, a célcsoport azonosítása.

Ugyanakkor az Igénybevételi rendelet 21. § (6) bekezdése alapján, mivel az áthelyezés új igénybevételnek számít, ismét szükséges a fenti három hónapnál nem régebbi szakvélemény kérése.

A Rendelet 110/B. §-a alapján a komplex szükségletfelmérést az igénybevevőnek a szolgáltatást megalapozó körülményeiben történt változás esetén, de legkésőbb az első szükségletfelmérés időpontját követő másfél év múlva, ezt követően pedig legalább háromévente meg kell ismételni. A komplex szükségletfelmérés felülvizsgálatának célja, hogy a szolgáltatás az igénybevevő állapotában és körülményeiben történt változásokra tudjon reagálni, és az esetlegesen megváltozott szükségleteire szabott támogatásokat kaphasson. A pszichiátriai betegek vonatkozásában a jogszabály a komplex szükségletfelmérést már nem köti három hónapnál nem régebbi pszichiátriai szakvéleményhez. Ugyanakkor amennyiben az igénybevevő pszichiátriai állapotában jelentős változás történt, a megfelelő támogatások formájának és mértékének megállapításához szükséges a megfelelő pszichiátriai szakorvosi kontroll és javaslat ismerete, ez mind a szolgáltató, mind az igénybevevő érdeke.

4. A komplex szükségletfelmérést el kell-e végezni a szükségletek változása esetén, és ha igen, ki végzi azt el?

Válasz:

A támogatott lakhatás a komplex szükségletfelmérés eredménye alapján biztosítható. A komplex szükségletfelmérést az igénybevevőnek a szolgáltatást megalapozó körülményeiben történt változás esetén, de legkésőbb az első szükségletfelmérés időpontját követő másfél év múlva, ezt követően pedig legalább háromévente meg kell ismételni. A komplex szükségletfelmérést az intézményvezető által az intézmény munkatársai közül kijelölt személy és az intézményvezető kérésére az NSZI által kijelölt személy együtt végzi. A komplex szükségletfelmérés elvégzésére az NSZI részéről a komplex támogatási szükségletmérő képzés tanúsítványával rendelkező személy jelölhető ki. A kijelölhető személyekről az NSZI nyilvántartást vezet. Minden olyan esetben, amikor az ellátott személy állapotában és körülményeiben olyan lényeges változás tapasztalható, mely hatással van a támogatási szükségleteire, el kell végezni a komplex szükségletfelmérést. A komplex szükségletfelmérés felülvizsgálatának célja, hogy a szolgáltatás az igénybevevő állapotában és körülményeiben történt változásokra tudjon reagálni, és az esetlegesen megváltozott szükségleteire szabott támogatásokat kaphasson. Ennek érdekében - és pl. fogyatékos személyek esetében a megfelelő finanszírozás megállapítása érdekében is - a komplex szükségletfelmérés felülvizsgálatait is a fentiek szerinti kijelöléssel végzik. Ha az ellátást igénybevevő a komplex szükségletfelmérés eredményével nem ért egyet, azt az intézményvezetőhöz benyújtott kérelme alapján meg kell ismételni. A megismételt felmérést azon személyek végezhetik, akik nem vettek részt az ellátást igénybevevő korábbi komplex szükségletfelmérésében. Ha az intézményben nincs ilyen kijelölhető személy, az NSZI két személyt jelöl ki.

5. *A halmozottan fogyatékos személyek ellátása a TL-ben az alacsony jövedelmük és a magas szükségletük mellett hogyan oldható meg?*

Válasz:

A támogatott lakhatás a komplex szükségletfelmérés, illetve fogyatékos személy esetében az Szt. 70. § (5) bekezdése szerinti alapvizsgálat és a komplex szükségletfelmérés megtörténtét követően, annak eredménye alapján nyújtható. A komplex szükségletfelmérés alapján kell meghatározni a nyújtott szolgáltatási elemeket.

Sem a súlyos, halmozott fogyatékoság, sem az alacsony jövedelmi helyzet nem lehet kizáró ok a támogatott lakhatás igénybevételét illetően. Kétségtelen, hogy a fokozott támogatás biztosítása több erőforrást, anyagi ráfordítást igényel a fenntartó részéről, ennek fenntarthatósága érdekében egyfelől magasabb összegű térítési díj vonzattal kell számolnia az igénybevevőnek, másfelől differenciált, magasabb összegű költségvetési támogatás mellett tudja a folyamatos szolgáltatásnyújtást szavatolni a fenntartó. Amennyiben az igénybevevő csak jövedelemmel rendelkezik (vagyonnyilatkozata alapján egyéb vagyonnal nem rendelkezik), és teljes körű ellátás biztosított számára a magas szüksége miatt, akkor is maximálisan a jövedelme 80%-áig terhelhető térítési díjjal.

6. *A TL-ben nyújtható-e szolgáltatási elem, amennyiben beteg valaki, és nem tudja elhagyni a támogatott lakhatást nyújtó ingatlant?*

Válasz:

A komplex szükségletfelmérésben rögzített szükségletek alapján az igénybevevő a megállapodásban és az egyéni szolgáltatási tervben rögzített és igényelt szolgáltatási elemeket veszi igénybe.

A támogatott lakhatás a szükségleteknek megfelelően kialakított lakóingatlanban, a közösen lefektetett együttélési szabályok keretei között, a szakmai programban megfogalmazottak alapján, a szolgáltatási gyűrű szolgáltatóival együttműködésben valósul meg.

Betegség esetén az adekvát szolgáltatási elemek, pl. étkeztetés, gondozás, felügyelet, háztartási, vagy háztartást pótló segítségnyújtás biztosíthatók számára. Az otthoni ellátás során figyelemmel kell lenni arra, hogy csak fertőzésmentes lakókörnyezetben rendelkezhetnek el szolgáltatások, illetve fertőző beteg gondozása során a megfelelő feltételeket biztosítani kell.

Betegség esetén az egyéb gondozási elemek (pl. készségfejlesztés, gyógypedagógiai segítségnyújtás) háttérbe szorulhatnak, ugyanúgy, mintha természetes otthoni környezetben venné azokat igénybe.

Amennyiben tartóssá válna az igénybevevő betegsége, illetve az együttműködő szolgáltatókkal nem biztosított a megfelelő ellátás, pl. tartósan ágyban fekvő, 24 órás ápolást-gondozást igényel, akkor érdemes végiggondolni, hogy számára van-e megfelelőbb szociális szolgáltatás.

7. A lakóotthon átalakítása, intézménykiváltás során elképzelhető az, hogy valaki nem lesz jogosult a jelenlegi igénybevevők közül a TL-re?

Válasz:

Nem, az ellátott komplex szükségletfelmérése alapján kell meghatározni, hogy mely szolgáltatási elemekre van szüksége az igénybevevőnek, de ez a támogatott lakhatásra való jogosultságot nem érinti, a jogosultsága a fogyatékossgot megállapító diagnózisán alapszik.

ZÁRADÉK

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített

BM/6664-2/2024.